



**VERKKOTIETOPALVELUTYÖRYHMÄN
MUISTIO 31.1.2002**

**VERKKOTIETOPALVELUTYÖRYHMÄ
2:N MUISTIO 13.2.2003**

EDUSKUNNAN KANSLIAN JULKAISU 2 / 2003

VERKKOTIETOPALVELUTYÖRYHMÄN MUISTIO 31.1.2002

VERKKOTIETOPALVELUTYÖRYHMÄ 2:N MUISTIO 13.2.2003

Verkkotietopalvelutyöryhmä:

Antti Rautava (pj.), Heli Vainio (siht.), Paula Grönlund (Rainer Hindsberg toimi sijaisena 1.10.2001 saakka), Virpi Johansson, Maija-Liisa Jääskeläinen, Tuula Nyström, Marja Oksa-Pallasvuo.

Verkkotietopalvelutyöryhmä 2:

Antti Rautava (pj.), Heli Vainio (siht.), Paula Grönlund, Jorma Hirsivuori, Maija-Liisa Jääskeläinen, Päivikki Karhula, Tuula Nyström

ISBN 951-53-2504-8 (nid.)

ISBN 951-53-2503-X (pdf)

ISSN 1239-1638

SISÄLLYSLUETTELO

VERKKOTIETOPALVELUTYÖRYHMÄN MUISTIO 31.1.2002.....1

VERKKOTIETOPALVELUTYÖRYHMÄ 2:N MUISTIO 13.2.2002.....40

**EDUSKUNNAN VERKKOTIETOPALVELUJEN
KEHITTÄMISSUUNNITELMA : ESISELVITYS**

Verkkotietopalvelutyöryhmän muistio 31.1.2002

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Verkkotietopalvelutyöryhmä.....	4
2.	Verkkotietopalvelujen nykytilanne.....	5
	2.1. Maksulliset palvelut.....	6
	2.1.1 Hankintayhteistyö valtioneuvoston kanssa.....	6
	2.1.2. Yhteistyö FinELibin kanssa.....	7
	2.2. Maksuttomat palvelut.....	8
	2.2.1 Elki.....	9
	2.2.2. Senaattori.....	10
	2.2.3. Valtioneuvoston virtuaalikirjasto.....	12
	2.2.4. Suomi-portaali.....	13
	2.2.5. Suoma - suomalaisia verkkolehtiä.....	14
	2.3. Palvelujen käyttöaste ja tilastointi.....	14
3.	Tarvekartoitus ja käyttäjäpalaute.....	15
	3.1. Aikaisemmat selvitykset ja käynnissä olevat hankkeet.....	15
	3.1.1. Eduskunnan tietopalvelutyöryhmän muistio 1996.....	16
	3.1.2. Knowledge management-selvitys: tietopalvelutoiminta 1999.....	16
	3.1.3. Eduskunnan tiedon ja tietämyksen hallinta: loppuraportti 2001.....	17
	3.1.4. Avauksia tietämyksen hallintaan: tulevaisuusvaliokunta 2001.....	19
	3.1.5 Eduskunnan tietohallinnon linjat 2002-2004.....	21
	3.1.6. Fakta-järjestelmän ylläpitokäytäntöjen uudistaminen: määrittely 2001.....	22
	3.1.7. Contextual Design-havainnoinnit 2001.....	23
	3.2. Käyttäjäkunnan tarpeiden selvitys.....	24
4.	Nykytilaan liittyvät ongelmat.....	24
5.	Tavoitteet ja vaatimukset.....	29
6.	Työryhmän ehdotukset.....	34

Liite 1: Faktan tietopalvelut-osion etusivu

Liite 2: Verkkotietopalvelut 2001: hinnat

1. VERKKOTIETOPALVELUTYÖRYHMÄ

*Tiedon tulvaa ei voi padota, mutta sen vaikutuksia voidaan ohjata viisaalla politiikalla ja oikeanlaisilla instituutioilla, arvioidaan Kansainvälisen työjärjestön laajassa raportissa *Life at work in the information economy* (2001).*

Eduskunnan tiedon ja tietämyksen hallinta-hankkeen lähtökohtana oli organisaatioiden strateginen muutostarve, joka oli nähtävissä myös eduskunnan toiminnassa mm. lisääntyvänä tiedon tulvana ja toisaalta tiedon tarpeen lisääntymisenä.

Verkostoituneessa maailmassa hallittavan tiedon määrä kasvaa jatkuvasti ja yksi keskeisimmistä tietämyksen hallinnan tavoitteista on pyrkiä tukemaan yksilöitä tietotulvan hallinnassa. Oikean tiedon löytäminen sillä hetkellä, kun sitä tarvitaan, on yhä kriittisempää ja siihen tarvitaan systemaattisia keinoja ja välineitä.

Faktan verkkotietopalveluiden kehittämisen linjaushanke käynnistettiin hallintojohtajan päätöksellä 14.6.2001. Hanke on yksi eduskunnan tiedon ja tietämyksen hallinnan loppuraportissa esitetyistä hankkeista. Hankkeen tavoitteena on luoda yhtenäinen, perusteltu verkkotietopalvelujen kehittämissuunnitelma tuleville vuosille.

Eduskunnan Fakta-järjestelmässä on Tietopalvelut-osio, johon on koottu erilaista internetin kautta saatavilla olevaa keskeistä lähdeaineistoa. Faktan tietopalveluissa on linkkejä sekä maksullisiin että maksuttomiin palveluihin. Palvelut ovat linkkejä yksittäisiin tietokantoihin tai laajoihin, useita tietokantoja käsittäviin tietopankkeihin. Lisäksi Tietopalveluissa on linkit Senaattori-järjestelmään ja Elkiin, jotka molemmat ovat laajoja aihehakemistoja internet-lähteisiin.

Hankkeessa oli tarkoitus selvittää mm. verkkotietopalvelujen tarve, nykyisten palvelujen käyttöaste ja hakumahdollisuudet sekä tehdä ehdotukset uusien verkkolähteiden hankinnasta, lähteiden ryhmittelystä, ostettavien palvelujen hankinnan organisoinnista ja budjetoinnista, ostettavien ja ilmaisten palvelujen integroinnista sekä toimintaan tarvittavista resursseista.

Työryhmään valittiin jäseniksi sisäisestä tietopalvelusta Antti Rautava (pj.) ja Heli Vainio (sihteeri), Eduskunnan kirjastosta Virpi Johansson ja Marja Oksa-Pallasvuo, tietohallintotoimistosta Maija-Liisa Jääskeläinen ja Tuula Nyström sekä eduskuntatiedotuksesta Paula Grönlund (Rainer Hindsberg toimi sijaisena 1.10.2001 saakka).

Työryhmä on kokoontunut 7 kertaa ja vierailut Suomen Pankissa tutustumassa Suomen Pankin intranettiin.

Selvityksen määräaika oli 31.12.2001. Hankkeelle annettiin oikeus käyttää ulkopuolista konsulttia teknisiin selvityksiin enintään 10 henkilötyöpäivää, jonka kustannus sai olla enintään 60 000 mk (+alv.)

Työryhmän muistio on esiselvitys varsinaisen hankkeen käynnistämiseksi.

2. VERKKOTIETOPALVELUJEN NYKYTILANNE

Verkkotietopalvelut ovat sähköisessä muodossa olevia tiedonlähteitä, jotka ovat toisaalta eduskunta-asiakkaiden itsepalvelukäytössä, toisaalta tietopalvelun ja kirjaston työvälineitä.

Tässä selvityksessä keskitytään eduskunnan sisäisen asiakkaan näkökulmasta eduskunnan ulkoisiin tiedonlähteisiin. Työryhmä ei käsittele eduskunnan sisäisen tiedon tuottamista, mutta sisäinen tieto voi tulla käsiteltyksi rinnasteisena ulkoisen tiedon kanssa, esim. selvitettäessä tiedonhakumahdollisuuksia ja tiedon seurantapalveluja.

Tiedonlähteiden määrä on lisääntynyt Faktassa, tarjonta on ylipäättään lisääntynyt erittäin voimakkaasti, kysyntä on kasvanut ja karsinta on vaikeaa. Tarvitaan asiakkaiden tarpeista lähtevää kokonaisvaltaista tarkastelua.

Eduskunnan verkossa on ollut tarjolla erilaisia ulkoisia tiedonlähteitä verkkopalveluiden alkamisesta lähtien. Osa näistä on eduskunnalle maksuttomia, osa maksullisia.

Loppukäyttäjille eli eduskunnan sisäisille asiakkaille palvelut ovat kuitenkin kaikki maksuttomia. Liitteenä 1 on Faktan Tietopalvelut-osion etusivu.

2.1. Maksulliset palvelut

Faktan Tietopalvelut-osiossa on tällä hetkellä 25 maksullista palvelua, joista osa on yksittäisiä palveluita, osa taas laajoja tietopankkeja. Tietopalveluissa on mm. uutis-palveluja, lehtien arkistoja, oikeudellisia tietopankkeja, tilastoja, maaraportteja ja sanakirjoja. Palveluiden hankinnassa on keskeistä kustannusten ja hyötyjen vertailu.

Edustajaohjelmat-valikossa on joitain maksullisia CD-ROM-tuotteita. Tavoitteena on kuitenkin siirtyä kokonaan selainpohjaisiin verkkotietopalveluihin eli kerätä ne kaikki Faktan Tietopalvelut-osioon.

Maksullisia palveluja hankitaan eduskunnan kanslian yksikköjen yhteistyönä. Yhteistyöhön ovat osallistuneet sisäinen tietopalvelu, Eduskunnan kirjasto, tietohal-lintotoimisto ja eduskuntatiedotus. Pääasiallinen vastuu uusien palvelujen kartoitta-misesta ja sopimusneuvotteluista on ollut sisäisellä tietopalvelulla.

Yhteistyötä varten on löyhä verkosto, jonka kautta saadaan näkökantoja uusista palveluista ja niiden tarpeellisuudesta. Toisaalta verkoston kautta on jaettu tietoa uusien palvelujen hankinnasta, jotta vältettäisiin päällekkäistyötä.

Liitteenä 2 on luettelo Faktan Tietopalveluiden maksullisista palveluista ja palvelujen hinnoista vuonna 2001.

2.1.1. Hankintayhteistyö valtioneuvoston kanssa

Maksullisten palvelujen hankinnassa tehdään yhteistyötä valtioneuvoston kanslian ja ministeriöiden kanssa. Valtioneuvoston Senaattori-järjestelmään hankitaan samanlai-

sia maksullisia verkkotietopalveluja kuin mitä eduskunnan Faktaan on hankittu. Hankintayhteistyöllä on mahdollista saada kustannussäästöjä.

Hankintayhteistyöhön käytännön tasolla ovat osallistuneet valtioneuvostosta Senaattorin päätoimittaja ja Valtipan tietoympäristötyöryhmä ja eduskunnasta sisäinen tietopalvelu ja kirjasto. Tietoympäristötyöryhmässä on edustus valtioneuvoston kanslian, ministeriöiden ja eduskunnan tietopalveluista. Yhteisesti hankittujen verkkotietopalvelujen kustannukset jaetaan käyttäjämäärien suhteessa: valtioneuvoston osuus on 84% ja eduskunnan 16% kustannuksista.

Liitteeseen 2 on merkitty ne verkkotietopalvelut, jotka on hankittu yhteistyössä valtioneuvoston kanssa.

2.1.2. Yhteistyö FinELibin kanssa

Kansallinen elektroninen kirjasto, FinELib, on konsortio, joka muodostuu yliopistoista, ammattikorkeakouluista, tutkimuslaitoksista ja yleisistä kirjastoista. Kansalliskirjasto vastaa Kansallisen elektronisen kirjaston toiminnasta ja kehittämisestä. FinELib hankkii elektronisia aineistoja tutkimuksen, opetuksen ja oppimisen tueksi sekä tehostaa verkkoaineistojen löytyvyyttä. Toimintaa kehitetään yhteistyössä konsortion jäsenorganisaatioiden ja keskeisten kansallisten hankkeiden kanssa. Virtuaaliyliopistohanke ja elektronisten aineistojen hankintaan liittyvät hankkeet ovat tällaisia yhteistyöhankkeita. FinELib tekee myös kansainvälistä yhteistyötä.

FinELibin välittämiin palveluihin kuuluu noin 6000 elektronista lehteä, 90 viitetietokantaa, sanakirjoja ja hakuteoksia. Elektronisia aineistoja hankitaan käyttäjiltä saadun palautteen ja asiantuntijaryhmien palautteen perusteella. Sopimuksissa noudatetaan rehtorien neuvoston ja yliopistokirjastojien johtajien hyväksymää lisenssipolitiikkaa. Suurin osa FinELibin välittämästä aineistosta ei ole relevanttia eduskuntatyön kannalta.

Aineistojen käyttö edellyttää käyttöoikeussopimuksia. FinELibin jäsenyhteisöt voivat valita aineistot käyttötarpeensa mukaan. Myös Eduskunnan kirjasto on tehnyt sopimuksen FinELib-aineiston käytöstä.

Eduskunnan Tietopalvelut-osiossa on käytössä tämän yhteistyön seurauksena tällä hetkellä EBSCO-artikkelitietokannat sekä Oxford English Dictionary. Vuonna

2002 on tulossa lisää viitetietokantoja: PAIS Public Affairs International Services sekä CSA Worldwide Political Science Abstracts. Neuvotteluja käydään Elektra-tietokannan saamiseksi Faktaan. Elektra -tietokannasta voidaan tehdä viitehakuja ja viitteistä päästään suoraan elektronisessa muodossa oleviin dokumentteihin. Elektrasa on tällä hetkellä n. 7000 artikkelia sekä useita kymmeniä väitöskirjoja.

2.2. Maksuttomat palvelut

Tietopalvelut-osio sisältää maksuttomina verkkolähteinä mm. erilaista tietoa eduskunnasta, ministeriöiden ym. tiedotteita, verkkolehtiä, EU-tietoa sekä Elki-linkkikirjaston sekä valtioneuvoston Senaattori-tietohakemiston.

Edustajaohjelmat-valikossa on lisäksi joitain maksuttomia CD-ROM-tuotteita. Tavoitteena on kuitenkin siirtyä kokonaan selainpohjaisiin verkkotietopalveluihin eli kerätä kaikki maksuttomatkin verkkotietopalvelut Faktan Tietopalvelut-osioon.

Linkkejä maksuttomiin verkkopalveluihin on laitettu Faktan Tietopalveluihin eduskunnan kanslian eri yksikköjen ehdotuksesta. Yhteistyö ei ole ollut kovin järjestäytyntä verrattuna maksullisten palvelujen valintaan. Päävastuu valinnasta on viime aikoina kuitenkin ollut sisäisellä tietopalvelulla.

Tietopalvelut-osiossa oleva EU-tietoa -linkki menee EU-asioiden käsittely eduskunnassa-sivulle. Sivustosta vastaa eduskuntatiedotus, linkit ulkopuolisiin palveluihin on valinnut pääasiassa Eduskunnan kirjasto yhteistyössä sisäisen tietopalvelun kanssa.

2.2.1. Elki

Elki on Eduskunnan kirjaston linkkitietokanta, joka on rakennettu yhteistyössä Eduskunnan kirjaston ja valtioneuvoston kirjastojen ja tietopalvelujen (Valtipa) kanssa. Sisäinen tietopalvelu ei ole ollut mukana Elkin kehittämistyössä.

Elki sisältää yli 3000 internet-palvelua oikeuden, politiikan, hallinnon ja EU:n aihealueilta. Linkkien sisältö on kuvailtu tiivistelmin, asiasanoin ja luokin. Linkit ovat selattavissa aiheittain tai maittain sekä haettavissa suoraan tietokannasta. Valintakriteereinä on ollut mm. se, että linkit ovat:

- avoimia ja julkisia verkkopalveluja, eivät maksullisia tai rekisteröintiä edellyttäviä tiedonlähteitä
- hakemistoja, tietokantoja, organisaatioiden ja projektien tuottamia verkkopalveluja, eivät elektronisia lehtiä
- luotettavien tiedontuottajien palveluja, eivät yksityishenkilöiden tuottamia tietoresursseja / palveluja
- teknisesti toimivia
- suomalaisia, eurooppalaisia tai kansainvälisiä tiedonlähteitä.

Eduskunnan kirjasto vastaa Elkin ylläpidosta. Sillä on vastaava toimittaja ja toimituskunta. 11 kirjaston aiheasiantuntijaa valikoi tietosisällön, tekninen tukihenkilö tarkistaa linkit. Valtioneuvoston tietopalvelut ja kirjastot voivat toimittaa linkkejä kontaktihenkilölleen Eduskunnan kirjastossa. Uusien linkkien haravoinnissa käytetään apuna Bulls Eye-agenttiohjelmaa. Linkit tarkistetaan neljä kertaa vuodessa.

Elki toimii myös osana tieteellisten kirjastojen muodostamaa Virtuaalikirjastoa. Sen kautta sillä on eurooppalaisia yhteyksiä Renardus-projektiin, johon on koottu alakohdaisia akateemisia internet-aihehakemistoja yhteen yhden hakupalvelun alle. Renardus-palvelu on testivaiheessa. Valmis palvelu avataan yleisölle kesäkuussa 2002.

Elki on suunnattu Eduskunnan kirjaston asiakkaille. Se on myös osa valtioneuvoston Senaattoria. Käytännössä Eduskunnan kirjasto vastaa pääosin Elkin ylläpidosta ja kehittämisestä, vaikka se alunperin oli eduskunnan ja valtioneuvoston yhteinen hanke.

2.2.2. Senaattori

Senaattori on valtioneuvoston tietohakemisto. Se on portaali valtioneuvoston sisäiseen tietoon. Senaattorin käyttöoikeus on kaikilla valtioneuvostossa, eduskunnassa ja tasavallan presidentin kansliassa työskentelevillä eli n. 6000 käyttäjällä. Senaattori otettiin käyttöön tammikuussa 1998.

Nykyisen version tavoitteena on tarjota helppo www-käyttöliittymä eri ministeriöissä ja muissa tiedontuottajaorganisaatioissa. Se tarjoaa yhteydet esimerkiksi ulkoisiin tietopankkeihin ja uutispalveluihin, hakemisto- ja hakupalveluja sekä yhteisen viestintä- ja työryhmäfoorumin käyttäjäkunnalle.

Senaattori 2-hanke

Senaattori ei nykyisessä muodossaan vastaa parhaalla mahdollisella tavalla käyttäjien tarpeita. Se on mm. samanlainen kaikille käyttäjille, vaikka tarpeet ovat erilaiset. Se ei pysty aktiivisesti tarjoamaan käyttäjän mielenkiinnon mukaista aineistoa.

Valtioneuvoston kanslia asettikin 10.4.2000 hankkeen suunnittelemaan ja toteuttamaan Senaattorin 2-versiota. Hankkeen määräaika oli vuoden 2001 loppuun.

Senaattori 2:n tavoitteena on mm. olla koordinoitu kokonaisuus valtioneuvoston ja eduskunnan verkkopalvelujen (intranet-, ekstranet- ja internet-sivujen) ja yhteisten sisäisten järjestelmien (EUtori = EU-asianhallintajärjestelmä, PTJ = valtioneuvoston päätöksentekojärjestelmä, Hare = valtioneuvoston hankerekisteri) kanssa. Senaattori tarjoaa virtuaalisen ympäristön ja työvälineet valtioneuvoston ja sen yhteistyökumppanien käyttöön tukemaan tietojohdamista.

Keskeisiä tavoiteltavia uudistuksia ovat vuorovaikutusmahdollisuuksien parantaminen, ministeriöiden tietojen ja tietojärjestelmien integrointi ja laajempi hyödynnettävyys sekä erilaisten käyttäjien ja käyttäjäryhmien parempi huomiointi, mm. käyttäjä-tunnusten avulla tehtävät profiloinnit ja personoinnit.

Personoinnilla tarkoitetaan sitä, että Senaattorissa on joukko ryhmänäkymiä, joiden sisällä käyttäjä voi tehdä omat valintansa. Ryhmänäkymistä, rooleista ja omista valinnoista muodostuu käyttäjän personoitu Senaattori. Käyttäjä voi valita käyttö-oikeuksiensa puitteissa, mitkä tietolähteet ja palvelut hän haluaa käyttöönsä sekä mukauttaa käyttöliittymänsä ulkoasua ja navigointia, eli järjestelmän tarjoamissa puitteissa sitä, miten ja missä kohdin hänen työpöydällään/sivullaan tietolähteet ja palvelut ovat.

Senaattorin sisältö koostuu:

- valtioneuvoston yhteisten järjestelmien sisältämistä tiedoista (VN-internet-sivut, EUtori, Hare, myöhemmin myös PTJ),
- ministeriöiden tuottamista tiedoista (ministeriöiden intraneteistä saatava tieto, ministeriöiden tietojärjestelmät),
- lisenssisopimuksin ulkopuolelta hankittavasta tiedosta: Senaattorin määrärahoihin tulisi budjetoida vuotuinen summa hankintoja varten ja Valtion tietoympäristöryhmä valmistelee hankinnat,
- internetistä saatavasta tiedosta; Elkiä kehitetään edelleen internet-linkkien keskeisenä lähteenä,
- työryhmä- ja keskustelufoorumista.

Senaattori 2- hankkeen ryhmänäkymistä on jo käytössä lainlaatijan näkymä sekä EU-asioiden valmistelunäkymä. Tekeillä on lisäksi taloussuunnittelun ja johtamisen ryhmänäkymät sekä yleinen näkymä ja sen ruotsinkielinen versio.

Maksulliset palvelut hankitaan valtioneuvoston Senaattoriin lisenssisopimuksin. Senaattori 2-hankkeessa hahmotellaan ostettujen palvelujen profilointia: lisenssisopimuksin käyttöön hankitun aineiston käyttöoikeudet on suunniteltava erikseen eli kuka saa mitäkin käyttöönsä, kuka maksaa mitäkin, kuka vastaa hallinnonalojen

sopimuksista. Profiloinnilla on mahdollista saada käyttäjäluvut eri ostettuihin palveluihin. Tätä tietoa voidaan käyttää hyväksi hankintoja arvioitaessa.

Senaattori 2-hankkeessa on tarkoitus suunnitella, millä tasolla profilointi tehdään: 1. käyttöoikeus koko tietojärjestelmään tietyille ryhmille vai 2. profilointi tietojärjestelmien sisällä, aiheen mukaan. Profilointi tietojärjestelmien sisällä on Senaattorin mahdollinen jatkohanke.

2.2.3. Valtioneuvoston virtuaalikirjasto

Valtioneuvoston virtuaalikirjasto-hanke on ollut kehitteillä useita vuosia. Tarkoituksena on kehittää palvelu, jota virkamiehet tarvitsevat ja joka helpottaa heidän työtään. Keskeistä on, kuinka hyvin tietopalveluissa tunnetaan virkamiesten tarpeet ja mikä on tietopalvelun rooli tiedon tarjonnassa, seulonnassa ja sen analysoinnissa.

Virtuaalikirjaston on tarkoitus koostua seuraavista osista:

- Elki (Elki on julkisessa käytössä, mikä vaikuttaa siihen, miten sitä voidaan kehittää),
- kirjastojen yhteinen kokoelmatietokanta (päätoista ministeriöiden yhteisestä tietokannasta tai yhteishausta ei ole tehty),
- valtioneuvoston lehtiluettelo,
- "Kysy kirjastonhoitajalta"-etätietopalvelu,
- ministeriöiden verkkojulkaisut,
- keskustelufoorumi,
- tietopalvelujen yhteystiedot,
- palautejärjestelmä.

Virtuaalikirjastohanketta ei ole kuitenkaan päätetty aloittaa siinä muodossa kuin se esiintyy yllä. Ministeriöiden tietopalvelut pitivät tärkeämpänä verkkoaineiston haltuunottoa. Hankesuunnitelman osia päätettiin edistää Valtion kirjastoryhmän toimin ilman hanketta. Virtuaalitietopalvelua ideoitiin myös yhteydessä keskushallinnon uudistamiseen liittyvään hallitusohjelman tietotukeen ja ohjelmajohtamiseen.

Tämä puolestaan etenee keskushallinnon uudistamisen ns. simulointihankkeen kanssa, myös yhteydessä Senaattorin johtamisen näkymään.

2.2.4. Suomi-portaali

Julkishallinnon verkkopalveluita kokoavan portaalin, *Suomi.fi*-palvelun suomenkielinen sisältö - tekstit ja linkit - alkaa olla valmis. Palvelun sisältö käännetään ruotsiksi, kuten myös englanniksi julkaistava maahan- ja maastamuuttajat- osa. Palvelua testataan ja palvelut julkistetaan yleisölle keväällä 2002.

Palvelun varsinainen sisältö koostuu yhteensä kahdestatoista aihealueesta:

- asuminen ja perhe
- koulutus ja opiskelu
- kulttuuri ja vapaa-aika
- laki ja oikeus
- liikenne ja matkailu
- luonto ja ympäristö
- maahan- ja maastamuutto
- raha ja omaisuus
- Suomi yhteiskuntana
- terveys ja ravinto
- tuet ja etuudet
- työ ja yrittäminen

Aihealueiden tietosisältö koostuu puolestaan lyhyistä, aiheeseen johdattelevista teksteistä ja eri tiedontuottajien sivuille vievistä linkeistä. Linkeistä kerrotaan otsikko sekä annetaan lyhyt kuvaus linkin sisältämästä tiedosta. Lisäksi ilmoitetaan asianomaisen verkkosivun osoite sekä tiedosta vastaava viranomainen. Tällä tavoin lukija saa jo ennen linkin avaamista tiedon siitä, mitä linkki sisältää.

Oma aihealueensa on julkishallinnon organisaatiot ja virastot. Kaavion ja tekstien avulla selvitetään julkishallinnon rakennetta ja siinä toimivia viranomaisia.

Portaalia kehitetään käyttäjien palautteen pohjalta. Palvelun toisen version kehittäminen on tarkoitus käynnistää syksyllä 2002. Palvelun kehittämisestä vastaa valtiovarainministeriössä sijaitseva valtioneuvoston tietohallintoyksikkö.

Palvelun tämänhetkinen sisältö perustuu pääosin nykyiseen verkkopalveluun Kansalaisen käsikirja www.opas.vn.fi.

2.2.5. Suoma - suomalaisia verkkolehtiä

Suoma on Helsingin yliopiston kirjaston ylläpitämä ja toimittama suomalaisten verkkolehtien luettelo, joka sisältää yli 600 nimekettä. Luettelossa on julkaisun nimekkeestä suora linkkiyhteys verkossa olevaan lehteen.

2.3. Palvelujen käyttöaste ja tilastointi

Maksuttomien palvelujen käyttöasteesta ei ole juurikaan saatavilla luotettavaa tietoa. Palveluihin ei sisälly käyttötilastointia eikä käyttöä ole selvitetty esim. kyselyjen avulla.

Maksullisista palveluista tehtyihin sopimuksiin on yleensä sisällytetty tiedontuottajalle velvollisuus toimittaa eduskunnalle käyttötilasto säännöllisin väliajoin. Tiedontuottajien valmiudet tilastointiin ovat hyvin erilaiset. Tuotetut tilastot ovat eritasoisia eivätkä ne useinkaan kerro kovin luotettavasti ja tarkasti, kuinka paljon eduskunta-asiakkaat palvelua käyttävät. Tilasto saattaa esim. sisältää lukuja luettujen sivujen määrästä, mikä ei kerro kovin paljoa käyttäjien määrästä. Tilastojen keskinäinen vertailtavuus on heikkoa.

3. TARVEKARTOITUS JA KÄYTTÄJÄPALAUTE

3.1. Aikaisemmat selvitykset ja käynnissä olevat hankkeet

Ohessa esitellään eduskunnassa valmistuneita selvityksiä ja muistioita, joissa sivutaan verkkotietopalveluihin liittyviä palvelutarpeita.

3.1.1. Eduskunnan tietopalvelutyöryhmän muistio 1996

Eduskunnan tietopalvelutyöryhmä kartoitti v. 1996 eduskunnan tietotarpeet sekä erikseen EU-tiedon tarpeet. Työryhmän mukaan tietoa ja tietopalveluja tulee tarjota aktiivisesti niin, että kaikki käyttäjät tietävät, millaisia tietoja ja palveluja heillä on käytettävissä. Tietotarpeita tarkasteltiin käyttäjäryhmittäin, mm. kansanedustajan työtä analysoitiin eri rooleista nähtynä: lainsäätäjänä, poliittisena vaikuttajana, alueensa edustajana, äänestäjiensä asiamiehenä ja kansainvälisenä toimijana. Jo silloin korostui lisääntynyt tarve saada seulottua olennainen tieto aineistotulvan joukosta. Pelkkien tietolähteiden lisäksi katsottiin tarvittavan tiedon muokkausta ja tiedon analyysia sekä erilaista tiedon seuranta- ja seulontapalvelua.

Monta silloista tarvetta on ratkaistu, mm. nykyisin on saatavilla valmiita asiakirjapohjia, television ajankohtaisohjelmista on videoseuranta, kansainvälisten järjestöjen www-sivut ja yleensä koko internet ovat kehittyneet. Tavoitetaan ei kuitenkaan vielä ole päästy: mm. tiivistelmiä, katsauksia ja yhteenvetoja ei laadita. Niiden todellinen tarve tulisikin ensin selvittää.

3.1.2. Knowledge management-selvitys : tietopalvelutoiminta 1999

Tämä knowledge management-projektiryhmä käytti tarkastelun pohjana eduskunnan tietopalvelutoimintaan liittyviä strategioita ja selvityksiä. Näistä etsittiin niitä konk-

reettisiä kehittämisen tavoitteita, joita voitaisiin käyttää apuna tulevan kehittämisen ohjauksessa.

Keskeisimmiksi tietopalvelutoiminnan kehittämisalueiksi nimettiin:

- *palvelut ja palvelumuodot*: mm.

- jalostusasteen kasvattaminen: kehitetään aktiivisia tiedon seuranta-palveluja; yhteenvedot, tiivistelmät, käännökset,

- palvelukanavat: itsepalvelun kehittäminen ja resurssien vapauttaminen vaativaan palveluun,

- henkilökohtaisten palvelujen kehittäminen informaation jalostuksen osalta (tietotulvan hallinta).

- *asiakastarpeiden tunnistus*

- palvelujen kehittäminen asiakaslähtöisesti edellyttää tarpeiden tunnistus-, keruu- ja analysointimenetelmien kehittämistä. Uusien tietolähteiden tai palvelukanavien kehittämisen pohjaksi tarvitaan mm. asiakastiedon systemaattista hallintaa (käyttöhistoria - tilastot, henkilö- ja ryhmäkohtainen profilointi) ja ajankohtaisaiheiden hallintaa (ennakointi).

- *tietolähteet*

- kehitetään tietolähteiden hankintaa ja hallintaa eli uusien tietolähteiden löytämistä ja arviointia,

- kehitetään käyttöä: tietopalveluammattilaiselle hankitaan välineitä tietolähteiden hyödyntämiseksi sekä

- kehitetään käytön seurantaa; seurannan tuloksena siirretään suosituimmat tietolähteet itsepalvelukäyttöön.

- *käyttäjille tarjottavat palvelut*

- itsepalvelun tekniikka (mm. mahdollisuus tiedon jatkojalostukseen),

- itsepalvelun sisällöllinen kehittäminen asiakastarpeiden mukaan,

- itsepalvelun sisällön jäsentäminen eri näkökulmista, tietotulvan hallinta

3.1.3. Eduskunnan tiedon ja tietämyksen hallinta : loppuraportti 2001

Eduskunnan tiedon ja tietämyksen hallinnan loppuraportissa kuvattiin eduskunnan tietämyksen hallinnan nykytila ja tavoitetila sekä tietämyksen hallinnan visio. Tavoitetilasta muodostettiin työryhmien ja haastatteluhavaintojen kautta kehittämisalueita, joiden avulla voidaan kehittää edelleen nykyisiä palveluja.

Tietämyksen hallinnassa on kyse tiedon ja osaamisen systemaattisesta paikallistamisesta, etsimisestä, tallentamisesta ja jakamisesta organisaatiossa. Tämä tarkoittaa myös kykyä yhdistää ja jalostaa jo olemassa olevaa tietämystä niin, että pystytään luomaan uutta lisäarvoa. Tämä edellyttää jatkuvaa uudistumista sekä oppimista omista ja toisten kokemuksista sekä avointa toimintakulttuuria.

Eduskunnan keskeisimpiä voimavaroja ovat osaaminen ja asiantuntijuus ja niiden kautta kyky turvata olennaisen ja oikean tiedon saanti ja käytettävyys oikeaan aikaan, oikeassa paikassa.

Tietämyksen hallinnan edistämiseksi eduskunnassa määriteltiin neljä kehittämisaluetta: osaamisen kehittäminen, yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittäminen, palvelujen kehittäminen asiakaslähtöisenä kokonaisuutena sekä viestintä- ja palvelukanavien kehittäminen. Verkkotietopalvelujen kehittäminen liittyy kohtiin "osaamisen kehittäminen" sekä "palvelujen kehittäminen asiakaslähtöisenä kokonaisuutena".

Haastatteluyhteenveto

Työryhmätyöskentelyn lisäksi hankkeen aikana haastateltiin kansanedustajia ja eduskunnan virkamiehiä heidän kokemuksistaan ja näkemyksistään tietämyksen hallintaan liittyen.

Haastatteluissa esiin tulleita tietämyksen hallintaan liittyviä tärkeitä kehittämistarpeita olivat mm. ajankäytön tehostaminen kohdistamalla ja rajaamalla omia aktiviteetteja palvelu- ja roolimääritysten avulla sekä tehostamalla rutiineja. Henkilöstön työtä voitaisiin helpottaa rakentamalla erilaisia oppimis- ja osaamisverkostoja, joita hyödyntämällä osaaminen olisi käytettävissä siellä, missä sitä kulloinkin tarvitaan.

Osaamisverkostojen avulla voitaisiin kehittää erilaisia välineitä osaamisen kehittämiseen sekä olennaisen tiedon erottamiseen tietotulvasta. Osaamistarpeiden määrittelyä helpottaisi eduskunnan kanslian tarjoamien palveluiden ja palvelutarpeiden määrittely sekä yhteisten, toiminnallisten tavoitteiden luominen.

Viestintä- ja palvelukanavien kehittämisalueeseen liittyen päätavoitteena on Faktan rakenteen, sisällön ja palvelevuuden kehittäminen niin, että se mahdollistaa ja tukee tietämyksen ja tiedon hallinnan tavoitteita: tiedon löytämistä ja tehokasta hyödynnettävyyttä (saavutettavissa palvelujen kautta), tiedon ja tietämyksen avointa jakamista sekä yksilön ja organisaation osaamisen kehittämistä.

Haastatteluiden yhteenvedossa esiintyi positiivista palautetta nykyisistä tietopalveluista: tiedon organisointi ja jakelu on kunnossa, kirjaston linkit ovat hyödyllisiä, tietopalvelusta saa tarvittaessa apua. Ongelmana on ajan puute: verkossa on niin paljon tietoa, että oikean, relevantin tiedon löytäminen on vaikeata, haku on hidasta, parempi on soittaa tietopalveluun. Www-sivuilta löytyvän tiedon ajantasaisuuteen ei voi luottaa, mieluummin käytetään puhelinta kuin tietokonetta tiedon etsimiseen. Usein henkilökohtaisia (face to face-)verkostoja pidetään tärkeämpinä kuin sähköisessä muodossa olevia verkkoja.

Kehittämissuhteiksi esitetään mm. seurantapalvelujen kehittämistä ja profilointia sekä Faktaan aktiivista sisältöä: uutisruutua, verkkoviestinnän innovaatioita, akuutit asiat etusivulle, käyttäjäkohtaisesti profiloituna.

Kansanedustaja 2004 KM-visio ja kansanedustajan missio

Kansanedustajien rooli eduskunnan tiedon ja tietämyksen hallinnan hankkeen läpiviennissä oli merkittävä. Tulevaisuusvaliokunnan KM-selvitys sekä hankkeen aikaisen työryhmän muotoilemat kansanedustajan KM-visio ja missio kuvaavat niitä toiminnallisia palvelutarpeita, joista saadaan kehittämisen perusta eduskunnan tuottamille palveluille.

Kansanedustajan vision aikajänteeksi valittiin vuosi 2004, jolloin seuraava eduskunta on työskennellyt vuoden ja ehtinyt jo vakiinnuttaa toimintatapojaan. Tavoitteena on, että jokainen kansanedustaja etenee tämän vision esittämän tavoitetilan suuntaan. Kansanedustajalla tulee olla selkeä missio. Missio on edustajan itsensä laatima kuvaus oman toiminnan painopistealueista. Missio auttaa organisaatiota sopeuttamaan tarjontaa yksittäisen edustajan tarpeisiin. Tarjolla olevat palvelut profiloituvat mission mukaisesti.

Loppuraportissa visioidaan mm., että tiedon hankinta ja hyödyntäminen on nopeaa ja tehokasta mm. henkilökohtaisen profilointimahdollisuuden avulla. Myös informaatiotulva on padottu vuoteen 2004 mennessä:

- riittävän tuttu tietoympäristö (laitteiden toiminta, ohjelmistot, tietokannat) auttaa tiedon seulontaa ja lisää turvallisuuden tunnetta; aikaa ja huomiota ei kohdistu epäolennaiseen,
- järjestelmät johdattavat helposti ja fokusoidusti tiedon lähteille, niin kirjallisen kuin henkilöityneen tiedon osalta,
- tiedon hankinta ja tarjonta profiloituvat mission mukaisesti: valikoidut tietolähteet, kohdennetut haut, profiloidut tietopalvelut, tiivistelmät, kerrostettu suodatus,
- profiloitu ajankohtaistieto avautuu näytölle aamulla automaattisesti: päivän tapahtumat ja uutiset.

Kansanedustaja on vuoden 2004 visiossa aktiivinen verkostotoimija: hän on omien yksilöllisten verkostojensa aktiivinen solmupiste. Verkostot rakentuvat hänen missionsa mukaisille ydinalueille. Kansanedustajalle tietoa ja näkemyksiä syöttävä perinteinen tietotulva muuttuu ensin aktiiviseksi kaksisuuntaiseksi vuorovaikutukseksi ja sitten aidoksi yhdessä tekemiseksi ja yhdessä oppimiseksi.

3.1.4. Avauksia tietämyksen hallintaan : tulevaisuusvaliokunta 2001

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta asetti v. 1999 ohjausryhmän, joka koostui eri valiokuntia edustavista kansanedustajista. Tehtävänä oli tehdä eduskunnan tarpeita

palveleva teknologian vaikutusten arviointiraportti aiheesta "Tiedon ja tietämyksen hallinnan vaikutukset työhön ja työkuultuuriin".

Projektissa pohdittiin mm. kansanedustajan työtä ja tietotulvaa. Pelkkä yksisuuntainen omaksuminen uuvuttaa ihmisen nopeasti, mutta silloin kun ihminen itse on mukana luomassa uutta ja vaikuttamassa aktiivisesti, hän omaksuu, luo uutta, uudistuu itse ja jaksaa paremmin. Eräs ohjausryhmän oivalluksista oli se, ettei tehokaskaan tietoteknologia ja tietopalvelu ole tuloksekkaan toiminnan tae, suurelta rahalliset satsaukset eivät auta, ellei käyttäjiä itseään saada tiedon hankinnan ja hallinnan menetelmien kehityksen moottoreiksi. Uutuudet levitetään sisäisten muutosagenttien avulla, ei lisäämällä ja vyöryttämällä tietoa.

Kiireisen ja tietotulvaan uupuvan ihmisen tilalle tulisi syntyä uusi tulevaisuuteen orientoitunut, luovasti tietoa soveltava ihminen. Uusi tieto pitää pystyä sovittamaan yhteen järjestelmällisesti oman tiedon työkalupakin avulla sellaiseksi, että sitä voi käyttää ja sen pystyy havainnollistamaan myös muille jaettavaksi. Kansanedustajan tiedon työkalupakki sisältäisi tietoina ja tietoteknisinä ratkaisuin mm. seuraaventyypisiä osioita:

- helpot linkit aiheittain olemassa oleviin tiedostoihin,
- automaattisesti saatavat päivitettyt tunnusluvut/tiedotteet/uutisvinkit jne. sellaisista keskeisistä analyttivistä/pureksittua tietoa tuottavista "think-tankeista", tutkimuslaitoksista ja viranomaisista, joiden asioita kansanedustaja on halunnut seurattavan,
- palvelusivut (esim. Tilastokeskuksen), jossa erilaisia tilastoja yhdistetään kontekstiin; näin saadaan kokonaiskäsitys asiasta esimerkin avulla,
- valiokunnille aihepiireittäin tietopalvelut, joiden ylläpitämiseen myös kansanedustajat osallistuisivat; hakujärjestelmä aihealueittain,
- helpot yhteydet, jotka mahdollistavat aktiivisen vuorovaikuttamisen sekä mahdollisuuden muokata tietoa omiin tarpeisiin,
- jotta tietoja voisi tehokkaasti hyödyntää ilman tietotulvaa, olisi luotava sisällöltään, tekniikaltaan ja käyttöominaisuuksiltaan eritasoisia palvelupaketteja eri kansanedustajatyypeille,
- työkalupakki sisältäisi osioita kirjoitina, kuvina, papereina ja sähköisinä tiedostoina,

- pelkät passiiviset linkit tai viitteet internet-sivuille eivät riitä.

Projektin raportin mukaan tarvitaan täsmätietoa. Tietoa on itse osattava hankkia, muokata ja jakaa. Tietoa synnytetään myös yhdessä tekemällä ja oppimalla: yhteistyö on tulevaisuuden haaste.

3.1.5. Eduskunnan tietohallinnon linjat 2002-2004

Eduskunnan tietohallinnon linjauksessa vuosille 2002-2004 todetaan yhtenä ulkoisena muutospainena tiedon tulva. Saatavilla olevan ulkoisen tiedon määrä on suuri mutta laatu vaihtelee. Tarvitaan uusia keinoja tiedon suodattamiseen, kohdistamiseen ja jalostamiseen. Linjauksen yhtenä kohteena on kehittää tiedon etsinnän, kohdistamisen ja suodattamisen työvälineitä.

Linjauksen mukaan tietohallintotoimisto seuraa aktiivisesti tietovälineiden kehittymistä ja tukee eduskunnan yksiköitä niiden tiedon ja tietämyksen hallintaan liittyvissä hankkeissa. Kehittämisessä käytetään rajattua pilotointia. Ydinkohtia ovat:

- tiedon löydettävyys eduskunnan omista tietorakenteista,
- tiedon seuranta,
- tiedon haku ulkoisista lähteistä,
- tiedon hallinta henkilökohtaisilla profiloinneilla ja personoinnilla.

Eduskunnan tietoteknisen infrastruktuurin linjaus

Tietohallintolinjauksen infrastruktuurityöryhmän ja käyttäjien välisissä keskusteluissa nousi esille mm. seuraavia ongelmia ja tavoitteita:

- ulkoisten käyttöjärjestelmien ja tietopalvelujen pitäisi olla kaksikielisiä, sekä suomeksi että ruotsiksi,
- tarjolla pitäisi olla erilaisia käyttöprofiileja tietojen hakemiseen.

Eduskunnan KM-hankkeessa hahmoteltiin mm. käyttäjäryhmäkohtaisia työpöytiä, joiden avulla tarjotaan käyttäjille kohdistetut tietotekninen infrastruktuuri ja sovelluspalvelut eduskunnan verkossa. Työpöytäajattelun avulla voidaan jäsentää eri yhteyskanavien kautta eduskunnan verkkoon tulevien käyttäjien palvelut. Infrastruktuurin linjauksessa ei kuitenkaan oteta kantaa työpöytiin tai niiden tarjoamiin palveluihin. Työpöytäajattelua kehitetään piloteissa. *Mobiilipilotti* tarkastelee "työpöytää taskussa" ja *Verkkotyökalujen pilotti* muita työpöytiä.

3.1.6. Fakta-järjestelmän ylläpitokäytäntöjen uudistaminen : määrittely 2001

Määrittelyprojektin tavoitteena on määrittellä ja kuvata Fakta-järjestelmän uudet ylläpitokäytännöt.

Tavoitteena on mm.:

- Faktan ylläpitokäytäntöjen uudistaminen
- Personointi / profilointimahdollisuuksien tekninen kartoitus

Tavoitteena on kartoittaa eri mahdollisuuksia toteuttaa käyttäjäryhmäkohtaisia näkymiä Faktan tietosisältöön. Määrittelyvaiheessa tarkastellaan personointiin / profilointiin liittyviä asioita vain **tekni-**
sestä näkökulmasta.

- Faktan seuranta- ja tilastointipalvelujen tekninen kartoitus

Tavoitteena on kartoittaa eri mahdollisuuksia tilastoida Faktan palvelujen käyttöä. Määrittelyvaiheessa tarkastellaan Faktan seurantaan ja tilastointiin liittyviä asioita vain **teknisestä** näkökulmasta.

Tilastojen ja seurannan osalta on seuraavia tarpeita:

- ajantasaiset tilastot
- kuinka paljon tiettyä sivua käytetään
- tilastoyhteenvetoja
- tietokantahakujen tilastointi
- käyttäjämäärät

- mistä osoiteavaruuksista käyttäjät tulevat
 - erikielisen aineiston käyttö
 - eniten käytetyt sivut
 - ei käytetyt sivut
 - mitä reittiä käyttäjä liikkuu
 - kauan päivittämättä olleiden sivujen seulonta
 - kuolleiden linkkien seulonta
 - palautteen seura
-
- Faktan ylläpitäjien työn helpottuminen
 - Faktan loppukäyttäjien palvelutason parantaminen

Projektilla on liittymiä moniin tietojärjestelmiin (Fakta, VK-Fakta, Veps, rakenteinen asiakirjatuotanto ja istuntosalijärjestelmät) sekä mahdollisesti käynnistettäviin Eduskunnan tietämyksen hallinnan jatkohankkeisiin (myös Verkkotietopalvelutyöryhmän jatkohankkeeseen).

3.1.7. Contextual Design-havainnoinnit

Vuoden 2001 alussa eduskunnassa tehtiin Contextual design-havainnoiteja, joissa havainnointiin ja haastateltiin viittä eduskunnassa työskentelevää henkilöä. Tarkoituksena oli mm. kerätä tietoa, miten havainnoitujen käytössä olevat työvälineet auttavat tai haittaavat työntekoa.

Havainnointien pohjalta nousi esiin mm. seuraavia kehitystarpeita ja -ideoita:

- tietotulvan hallinnan helpottamiseksi toivottiin tulevan tiedon personointia, esim. personoituja uutissyötteitä ja www-sivuja; tämä voitaisiin toteuttaa asiantuntijuus- ja kiinnostusprofiilien avulla,
- toivottiin myös mahdollisuutta järjestää kaikki tieto omien tehtävien tai päämäärien (projektien) mukaiseen järjestykseen,
- toivottiin parempia mahdollisuuksia visualisoida informaatiota asioiden hahmottamiseksi.

3.2. Käyttäjäkunnan tarpeiden selvitys

Kuten edellä olevasta havaitaan, on jo olemassa paljon selvityksiä, joissa tiedon tulvan vaikutuksia tarkastellaan. Työryhmän mielestä ei tässä vaiheessa ole tarkoituksenmukaista tehdä uutta haastattelukierrosta tai kyselyä, vaan on syytä ensin analysoida aikaisemmin tehdyt selvitykset.

Lisäinformaation saamiseksi asiakaskunta tulisi kytkeä työhön mukaan määrittelemään tiedon ja palvelujen tarpeita. Pilottiryhmänä voitaisiin käyttää eduskunnan tiedon ja tietämyksen hallinta-hankkeessa aktiivisesti toiminutta kansanedustajien ja avustajien ryhmää.

Pilottiryhmän on tarkoitus toimia myös *Kansanedustajan e-tietokannat*-hankkeessa, jonka tehtävänä on kansanedustajan työssään tarvitsemien tietokantojen kehittäminen verkkopohjaisena. Tavoitteena on yhdistää ulkoista tarjontaa ja omia tiedostoja asiayhteyden mukaisiin näkyymiin ja rakenteisiin. Pilotointi sisältää tiedon haun, käsittelyn ja tallennuksen systematiikan, personoinnin sekä tehokkuuden parantamisen.

4. NYKYTILAAN LIITTYVÄT ONGELMAT

Nykytilaan liittyvät ongelmat ovat kahdentyypisiä: käyttäjän näkökulmaan liittyviä sekä ylläpitäjän ja kehittäjän näkökulmaan liittyviä. Seuraavassa tarkastellaan molempia.

Tietosisältö, käyttöliittymä

Tiedon maailmaa ei ole hahmotettu käyttäjän, asiakkaan näkökulmasta. Verkkotietopalveluja ei ole riittävästi kytketty asiakkaiden työprosesseihin. Eduskuntatyö ei ole yksi kokonaisuus, vaan eduskunnassa on monta erilaista sisäistä käyttäjäryhmää.

Käyttäjä haluaa saada seulottua olennaisen tiedon tiedontulvan joukosta. Hän haluaa myös tiedon muokkausta ja analyysiä sekä erilaista tiedon seurantapalvelua.

Aineiston ryhmittelyä ja käyttöliittymää ei ole missään vaiheessa pohdittu kunnolla, vaan se on syntynyt enemmänkin sattumanvaraisesti eri puolilta tulleiden toivomusten perusteella. Kehittämistyö ei ole ollut systemaattista.

Käyttäjäkunnan ryhmittely

Tällä hetkellä on käytössä vain yksi yhteinen käyttöliittymä. Asiakkaiden toiveisiin hallita tietoa ryhmäkohtaisilla profiloinneilla tai henkilökohtaisilla käyttöliittymillä ei kyetä vastaamaan.

Eduskunnassa on monta erilaista käyttäjäryhmää. Käyttäjät voidaan jakaa ryhmiin esimerkiksi valiokunnittain tai työtehtävien/aseman mukaan: kansanedustajat, avustajat, eduskuntaryhmät, virkamiehet. Käyttäjät voidaan ryhmitellä myös osaamistason perusteella.

On tarpeen selvittää myös, kenellä kaikilla on pääsy verkkotietopalveluihin eli ketkä määrittellään talon sisäiseksi käyttäjäkunnaksi.

Senaattorin ja Faktan suhde tulisi selvittää. Tällä hetkellä Senaattori ja Fakta ovat ristiin auki toisilleen. Senaattori 2-hankkeessa on tarkoitus avata päätöksenteon valmisteluasiakirjoja intranettiin. Siksi tulisi selvittää, pääseekö Senaattoriin Faktan kautta käyttäjiä, joille se ei ole tarkoitettu.

Maksuttomat palvelut

Maksuttomien palvelujen keskeinen ongelma on aineiston suunnaton runsaus. Ongelma nivoutuu Tietopalvelut-osioon, Elkiin ja Senaattoriin ja niiden päällekkäisyyksiin. Lisäksi talon sisäistä asiakaskuntaa ja sen eri käyttäjäryhmiä eli loppuasiakkaita ei ole juurikaan kuultu verkkopalvelujen kehittämisessä. Yhteistyö on ollut organisoimatonta.

Senaattoria kehitetään luonnollisista syistä valtioneuvoston tarpeista lähtien eikä se voi korvata eduskunnan omia verkkotietopalveluja.

Elki on alunperin rakennettu palvelemaan eduskuntaa, eduskunnan ulkopuolista asiakaskuntaa ja valtioneuvostoa. Eduskunnan sisäisen asiakaskunnan tarpeet palvelun sisällön ja aiheryhmittelyn suhteen ovat kuitenkin osittain erilaiset kuin ulkopuolisen asiakaskunnan tarpeet.

Sisäinen tietopalvelu ei ole ollut riittävässä määrin mukana Elki-yhteistyössä. Tietopalvelu tuntee hyvin sisäisen asiakaskunnan tarpeet, eikä tämä näkemys ole välittynyt kehitystyöhön.

Elkin ongelma on myös se, että se suunniteltiin aikanaan ylläpidettäväksi yhdessä valtioneuvoston kanssa, mutta käytännössä Eduskunnan kirjasto vastaa lähes yksin Elkin ylläpidosta.

Tiedonhaku, tiedon seuranta ja seulonta

Verkkotietopalveluissa ei ole yhteistä hakupalvelua. Osassa ulkoisista verkkotietopalveluista on hakumahdollisuus, osassa ei. Vaikka hakumahdollisuus on, niin hakutekniiikka on yleensä kaikissa erilainen. On tarvetta tehdä tiedonhakuja yhtä aikaa useista tiedonlähteistä - sekä ulkopuolisista lähteistä että sisäisestä aineistosta - ja samalla hakukielellä. Toisaalta tiedonhaku pitää voida tarvittaessa kohdentaa, koska tuloksena on usein liian iso aineistomassa. Hakutarpeita on hyvin erilaisia, ja tekniikan tulee tukea erilaisia hakutapoja.

Käyttäjän pitää pystyä seuraamaan uutta tietoa aiheen ja omien toiveittensa mukaan. Käyttäjän pitää pystyä seuraamaan yhtä aikaa useita lähteitä - sekä sisäisiä että ulkoisia. Käyttäjän pitää myös pystyä valitsemaan, kuinka usein ja miten hänelle uutta tietoa välitetään. Tällä hetkellä tehokkaita tiedon seuranta- ja seulontamahdollisuuksia ei ole.

Organisointi

Tietopalvelut-osio on laajentunut ja kehittynyt vähitellen; jo Faktan ensimmäisessä versiossa oli linkkejä ulkoisiin palveluihin. Selkeätä työnjakoa ja vastuuttamista ei ole ollut. Päävastuussa oleva ja palvelun omistaja tulisi olla selvästi esillä. Tiedonkulku on ollut vajavaista ja yhteistyö eri yksiköjen välillä riittämätöntä. Resurssoinnissa on puutteita.

Verkkotietopalvelujen ylläpidossa ja kehittämisessä tehdään päällekkäistyötä sekä eduskunnan sisällä että suhteessa valtioneuvoston Senaattoriin.

Budjetointi, sopimukset

Maksullisten palvelujen budjetointi on ollut hajanaista, nyt sitä on pyritty kokoamaan tieto- ja viestintäyksikön budjettiin.

Ongelmana on maksullisten palvelujen puolella myös kustannusten hallinta. Erilaiset verkkotietopalvelut ovat erittäin kalliita, joten hankintapäätökset on harkittava tarkkaan.

Maksullisten palvelujen ongelmana on myös sopimusten kasvava määrä ja siitä johtuvat hallintaongelmat. Sopimukset ovat hyvin erilaisia ja niiden solmiminen vaatii lisäksi juridista asiantuntemusta.

Hankintayhteistyö

Valtioneuvoston kanssa tehtävän hankintayhteistyön positiivisena puolena ovat kustannussäästöt sekä asiantuntijayhteistyö verkkotietopalvelujen laatuselvityksissä. Hankintojen käsittely valtioneuvoston puolella on hitaampaa kuin eduskunnassa. Hankinnat käsitellään Senaattorin toimituksen lisäksi tietoympäristöryhmässä / eri ministeriöissä.

FinELibin välittämässä aineistossa on puolestaan vähän sellaista aineistoa, mikä kiinnostaa eduskunnan sisäistä asiakaskuntaa.

Tilastointi

Tilastointijärjestelmän puuttuminen estää palvelujen kehittämistyötä. Tällä hetkellä ei pystytä seuraamaan Faktan tarjoamien palvelujen käyttöä. Sekä ulkoisten maksullisten että maksuttomien palvelujen seuranta olisi tärkeää, jotta voitaisiin hankkia tarpeellisia palveluita ja suunnitella käyttäjäystävällisiä liittymiä palvelujen käyttöön, mm. tärkeiden ja käytettyjen palvelujen oikealla ryhmittelyllä.

Tietoturva

Eduskunnan intranetin (Faktan ja TiimiPostin) etäkäyttäjät ja mobiililaitteiden (esim. kommunikaattorien) käyttäjät tarvitsevat yhä enemmän eduskunnan lähiverkon palveluita, jotka perinteisesti on suojattu mm. palomuurilla. Erilaiset yhteystavat eduskunnan verkkoon lisäävät tietoturtojen mahdollisuutta ja uudenlaisten salaustapojen tarvetta.

Verkkomaksuliikenne

Joissain verkkotietopalveluissa voi tehdä tiedonhakuja maksuttomasti, mutta esimerkiksi tuloksen katsominen on maksullista. Myös kirjaston kaukopalvelu joutuu tilaamaan maksullisia aikakauslehtiartikkeleita internetin kautta.

Tekniset ongelmat

Teknisiä ongelmia ovat mm. verkkotietopalvelujen yhteensopimattomuus, standardoimattomuus sekä selainriippuvuus.

Osaaminen, käyttötaidot

Käyttäjien osaamistaso vaihtelee. Ryhmäkoulutusta on järjestetty, mutta ongelman ratkaisemiseksi ei ole järjestetty käyttäjän työstä lähtevää henkilökohtaista koulutusta eikä tukipalvelua.

5. TAVOITTEET JA VAATIMUKSET

Yleisinä tavoitteina on, että

- Faktan verkkotietopalveluita kehitetään eduskunnan sisäisen asiakaskunnan tarpeista lähtien,
- kehitystyötä tehdään yhteistyössä valtioneuvoston kanssa päällekkäistyötä välttäen,
- verkkotietopalveluiden kehitystyötä hyödynnetään sekä intranetissä että internetissä,
- kehitetään ulkoisten palvelujen käytön seuranta tilastoinnin avulla kehittämistyön helpottamiseksi,
- kehitystyö luo mahdollisuuksia tehokkaan tiedonhaun, tiedon seurannan ja seulonnan sekä profiloinnin ja personoinnin tulevalle kehittämiselle.

Tietosisältö, käyttöliittymä

Faktaan kerätään eduskunnan sisäisen asiakaskunnan tarpeisiin sopiva keskeinen lähdeaineisto. Aineisto voi olla maksullista tai maksutonta. Aineiston ryhmittely tehdään sisäisen asiakaskunnan tarpeiden mukaiseksi.

Verkkotietopalveluiden käyttöliittymä toteutetaan myös ruotsinkielisenä. Ruotsinkielisen aineiston tarpeet otetaan huomioon lähteiden hankinnassa.

Faktan verkkotietopalveluiden kehittämisessä hyödynnetään Elkiä ja Senaattoria varten tehty työ ja päällekkäistyö pyritään tulevaisuudessa minimoimaan.

Käyttäjäkunnan ryhmittely: profilointi ja personointi

Eduskunnan sisäisessä asiakaskunnassa on erilaisia käyttäjäryhmiä, jotka tarvitsevat erilaisia verkkotietopalveluja.

Selvitetään ja otetaan käyttöön uutta tekniikkaa, joka tukee profilointia ja personointia. Asiaan saadaan lisäselvitystä ylläpitokäytäntöjen määrittelyprojektin työn tuloksista.

Profilointi ja personointi ovat tapoja muokata palveluja paremmin käyttäjien tarpeisiin sopiviksi. Profiloinnilla tarkoitetaan palvelutarjonnan automaattista muokkaamista ennalta määrättyjen asiakasryhmien tarpeisiin sopivammaksi. Personointi on palvelutarjonnan räätälöintiä yksittäisen käyttäjän tarpeiden mukaisesti. Personoinnissa tietolähteitä ja palveluita voi valita eri tasoilla, myös henkilökohtaisella tasolla.

Ostettujen palveluiden tarjonnassa käytetään profilointia, käyttäjä- tai käyttäjäryhmäkohtaisesti. Profiloinnilla on mahdollisuus saada ostettujen palvelujen käyttötilastoja käyttäjäryhmäkohtaisesti. Tätä tietoa voidaan käyttää hyväksi käyttäjälisenssoinnissa, jotta lisenssien määrä saadaan paremmin vastaamaan todellisia käyttäjämääriä. Näin voidaan saavuttaa kustannussäästöjä. Lisäksi profilointi mahdollistaa ostettujen palvelujen rajaamisen tietyille käyttäjäryhmille.

Selvitetään, kenellä on pääsy Faktaan ja erityisesti maksullisiin verkkotietopalveluihin. Rajataan maksullisten palvelujen käyttö eduskunnan sisäiselle asiakaskunnalle. Senaattorin ja Faktan käyttäjäkuntien suhde selvitetään.

Maksuttomat palvelut

Selvitetään, miltä osin Elkiin ja Senaattoriin koottua aineistoa ja aineiston ryhmittelyä voidaan hyödyntää Faktan verkkotietopalveluiden kehittämisessä. Yhteistyö organisoidaan siten, ettei tehdä tarpeetonta päällekkäistyötä.

Tiedonhaku, tiedon seuranta ja seulonta

Verkkotiedonhaun tehostamiseksi sekä uuden ja päivitetyn verkkotiedon seuraamiseksi eduskunnan Faktaan tarvitaan monipuolisia tiedonhaku- ja tiedon seurantamahdollisuuksia. Tiedonhakua tulee voida tehdä yhtä aikaa useasta eri lähteestä, niin sisäisistä kuin ulkoisistakin lähteistä, yhdellä hakukielellä. Tarvittaessa laajat haut pitää myös pystyä kohdentamaan tiettyyn tai tiettyihin lähteisiin. Tiedonhakumahdollisuuksien kehittämisessä keskeistä on tarvittavan metadatan luonne ja määrä. Eduskunnan tiedonhakupalvelun kehittämisessä seurataan valtioneuvoston hakupalvelun kehittämistyötä ja tehdään yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan.

Tiedonhaun kehittämisessä otetaan huomioon tiedon seuranta- ja seulontatarpeet. Käyttäjillä on tarpeita saada tietoa uudesta tai päivitetystä tiedosta, aiheen tai jonkin muun käyttäjän valitseman kriteerin mukaisesti. Tietoa pitää olla mahdollista tarjota käyttäjälle aktiivisesti (esim. sähköpostitse tiedotteita ja uutisia, lehdistöseurantaa). Käyttäjän tulee voida itse päättää, kuinka usein, miten ja millä rajauksilla hän haluaa uuden tiedon.

Organisointi

Selvitetään verkkotietopalveluiden ylläpidon ja kehittämisen organisointi eduskunnan sisällä. Työnjako ja vastuut määritellään selkeästi. Määritellään verkkotietopalveluista päävastuussa oleva yksikkö. Lisäksi selvitetään yhteistyö ja työnjako valtioneuvoston kanssa. Tarpeeton päällekkäisyys poistetaan. Luodaan pysyvät tiedotuskäytännöt.

Sisäinen asiakaskunta kytetään tiiviimmin mukaan kehitystyöhön. Tässä käytetään apuna erityisesti eduskunnan tiedon ja tietämyksen hallinta -hankkeessa aktiivisesti toiminutta kansanedustajien ja avustajien ryhmää.

Hankintapäätösten valmistelu, päätösten tekeminen ja siihen liittyvä rahankäyttö on selkeästi organisoitu. Tämä helpottaa varojen käytön seurantaa. Selvitetään verkkotie-

topalveluiden ylläpitoon ja kehittämiseen tarvittavien resurssien määrä ja luonne. Toiminnalle osoitetaan tarvittavat resurssit.

Budjetointi, sopimukset

Maksullisten verkkotietopalvelujen budjetointi kootaan tieto- ja viestintäyksikön talousarvioon. Tietopalvelusopimusten hallinta keskitetään ja riittävä juridinen asiantuntemus sopimusten teossa turvataan.

Hankintayhteistyö

Hankintayhteistyötä valtioneuvoston kanssa jatketaan. FinELibin kautta hankitaan eduskunnalle tarpeellista aineistoa. Seurataan aktiivisesti muidenkin konsortioiden muodostumista ja toimintaa ja osallistutaan niihin, mikäli kustannussäästöjä on saavutettavissa.

Tilastointi

Faktasta saadaan luotettavat verkkotietopalvelujen käyttötilastot, joten käytön arvioinnin suhteen ei enää olla tiedontuottajien tuottaman tilastotiedon varassa. Sekä maksullisista että maksuttomista verkkotietopalveluista saadaan ainakin seuraavat tilastot:

- kuinka moni käyttää
- kuinka paljon käytetään
- kuka käyttää/mikä asiakasryhmä käyttää (tietosuoja otettava huomioon)
- mitä sivuja/palveluja tietty asiakasryhmä käyttää
- miten käytetään, luetaanko sivuja vai tehdäänkö myös hakuja sivustolta.

Faktan tilastoinnin kehittämisestä on ehdotuksia ylläpitokäytäntöjen määrittelyprojektin raportissa.

Tietoturva

Verkkotietopalveluihin liittyviä tietoturvariskejä seurataan eduskunnan yksiköiden yhteistyönä; päävastuu tästä alueesta on tietohallintotoimistolla.

Verkkomaksuliikenne

Verkkotietopalveluja hankittaessa selvitetään, onko palvelussa mahdollisesti sekä maksuttomia että maksullisia osioita, ja käyttäjäkuntaa informoidaan tästä.

Kirjaston käyttöön hankitaan verkkomaksuväline ja sen käyttö ohjeistetaan yksikköjen yhteistyönä.

Tekniset ongelmat

Verkkotietopalvelujen hankinnassa otetaan huomioon niiden yhteensopivuus eduskunnan järjestelmien kanssa. Käytön ongelmat selvitetään ja niistä informoidaan käyttäjiä.

Osaaminen ja kouluttaminen

Tässä hankkeessa ei ole tarkoitus keskittyä verkkotietopalveluihin liittyvään osaamiseen ja kouluttamiseen. Eduskunnan KM-hankkeessa on tätä aluetta koskevia hankeesityksiä. Myös kansanedustajien perehdytystä mieltävä työryhmä sivuaa aihetta. Eri yhteyksissä on kuitenkin selvästi tullut esiin tarve oppimistarjonnan muovaamiseen yksittäisten asiakkaitten tarpeiden pohjalta. Tämä tarkoittaa eriasteista perehdytystä, räätälöidysti eri asiakasryhmille, henkilökohtaista perehdytystä ja tukea sekä ryhmäkoulutusta eri muodoissa.

6. TYÖRYHMÄN EHDOTUKSET

Työryhmä ehdottaa, että Faktan verkkotietopalveluiden kehittämiseksi käynnistetään selvitys- ja toteutushanke, jonka tehtävänä on:

- määritellä eduskunnan sisäisen asiakaskunnan tarpeiden kannalta keskeisten verkkotietopalvelujen sisältö ja hankkia tarvittavat verkkotietopalvelut,
- toteuttaa verkkotietopalvelujen käyttöliittymään sisäisen asiakaskunnan tarpeisiin sopiva aieryhmittely,
- osallistua Faktan tiedonhakumahdollisuuksien kehittämiseen ja tiedon seuranta- ja seulontamahdollisuuksien toteuttamiseen,
- ryhmitellä eduskunnan verkkotietopalvelujen käyttäjät tarkoituksenmukaisella tavalla ja muihin hankkeisiin liittyen osallistua sellaisen teknologian hankintaan, joka tukee profiloinnin ja personoinnin toteuttamista eduskunnan Faktassa,
- selvittää sisäisen asiakaskunnan rakenne ja rajata maksullisten palvelujen käyttömahdollisuudet selkeästi eduskunnan sisäiselle asiakaskunnalle,
- määritellä verkkotietopalvelujen vastuuyksikkö, yhteistyöhön osallistuvat tahot vastuualueineen ja ylläpito- ja kehittämistyön organisointitapa,
- selvittää verkkotietopalvelujen ylläpidon ja kehittämisen resurssitarpeet ja tehdä ehdotus tarvittavien resurssien järjestämiseksi,
- määritellä verkkotietopalvelujen käyttötilastointitarpeet ja osallistua tilastoinnin toteuttamiseen, sekä
- osallistua verkkotietopalveluihin liittyvään perehdytyksen ja koulutuksen kehittämiseen.



[← PALUU](#)

Tietopalvelut

- [Uutisia](#)
- [STT:n uutispalvelut](#)
- [Reutersin uutispalvelut](#)
- [Esmerk: uutistiivistelmiä koti- ja ulkomaisista lehdistä](#)
- [Ministeriöiden ym. tiedotteita](#)
- [Verkkolehtiä](#)

- [Senaattori: valtioneuvoston tietohakemisto](#)
- [Luettelo eduskunnalle annettavista hallituksen esityksistä](#)
- [Hare: Valtioneuvoston hankerekisteri](#)
- [Talousarvioesitykset](#)
- [Talousarvioesityksen eduskuntakäsittely: 1999 | 2000 | 2001 | 2002](#)

- [Tietoja Suomen perustuslaista](#)
- [Eduskunnan työjärjestys](#)
- [Valtion säädöstietopankki Finlex](#)
- [Lakikirjat: laki-info](#)
- [Edilex](#)

- [Eduskunnan kirjaston kokoelmatietokanta](#)
- [Minttu-tietokannat](#)
- [EBSCO: artikkelitietokannat](#)

- [Tilastotietoja eduskunnasta](#)
- [Tilastotietoja eduskunnassa käsitellyistä asioista](#)
- [Vaaleja koskevia tilastoja](#)
- [Tilastokeskuksen tilastopalvelut](#)

- [Finpro: maaraportteja ja maa uutisia suomeksi](#)
- [EIU: maaraportteja englanniksi](#)
- [WSOY Web-Facta](#)
- [Encyclopedia Britannica](#)

- [WSOY sanakirjat](#)
- [Oxford English Dictionary](#)

- [Kansalaisen käsikirja](#)
- [EU-tietoa](#)
- [Linkkikirjasto Elki](#)

Tiedonhakupyynnöt ja näitä sivuja koskevat tiedustelut voi lähettää tietopalveluun.

LIITE 2

VERKKOTIETOPALVELUT	
2001	mk
Tilastokeskus, tilastopalvelu (vn)	21,000
Tilastokeskus, tilastokatsaus (vn)	4,800
Tilastokeskus, AlueOnline (vn)	8,718
Reuters, EU-Briefing +	
Business Briefing	203,400
Reuters Business Alert	80,400
Finpro (vn)	5,851
Verkko-Taloussanommat (vn)	13,680
Kauppalehti Online (vn)	18,000
Aamulehti	48,000
Esmerk	176,940
STT uutispalvelu	138,000
EIU (vn)	39,706
Virallinen lehti	6,000
Edilex (vn)	50,000
Kauppakaari, Laki-info	60,000
Minttu-tietokannat	38,354
EBSCO	25,000
Elisa 0100100 hakemistopalvelu*	50,000
Aleksi*	17,600
Suomi-CD**	35,000
Klassikot**	1,000
Perussanakirja**	50,000
Sanakirjat	120,000
Oxford English Dictionary	4,000
Facta 2000**	1,185
Sveriges rikes lag**	7,983
Yhteensä	1224617
	(= 205966 euroa)

Luvut eivät sisällä kirjaston kautta hankittuja tietopankkeja.

vn = yhteistyössä valtioneuvoston kanssa

* palvelu ei sisälly Tietopalvelut-osioon

** CD-ROM / Edustajaohjelmat

VERKKOTIETOPALVELUTYÖRYHMÄ 2:N MUISTIO

13.2. 2003

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Verkkotietopalvelutyöryhmä 2.....	42
2	Verkkotietopalvelujen sisältö ja aihehymittely.....	42
3.	Tiedonhaku, tiedon seuranta ja seulonta.....	44
4.	Verkkotietopalvelujen profilointi ja personointi.....	45
5.	Verkkotietopalvelujen käyttäjäkunta.....	46
6.	Verkkotietopalvelujen vastuu- ja kehittämisisorganisaatio.....	46
7.	Verkkotietopalvelujen käyttötilastointi.....	48
8.	Verkkotietopalveluihin perehdyttäminen ja koulutuksen kehittäminen.....	49
9.	Työryhmän ehdotukset.....	49

Liite 1: Tietopalvelut (etusivu)

Liite 2: Ulkoiset uutispalvelut Faktassa

Liite 3: Sivistysvaliokunta: linkejä

Liite 4: Sosiaali- ja terveysvaliokunta: linkejä

Liite 5: Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta: linkejä

Liite 6: Valtiovarainvaliokunta: linkejä

1. VERKKOTIETOPALVELUTYÖRYHMÄ 2

Faktan verkkotietopalvelujen kehittämisen selvitys- ja toteutushanke käynnistettiin hallintojohtajan päätöksellä 6.6.2002. Hanke oli jatkoa verkkotietopalvelutyöryhmän esiselvitykselle. Esiselvitystyöryhmä selvitti Faktan verkkotietopalvelujen nykytilannetta, verkkotietopalvelutarpeita, nykytilaan liittyviä ongelmia sekä verkkotietopalveluille asetettavia tavoitteita ja vaatimuksia. Muistiossaan työryhmä esitti, että verkkotietopalvelujen kehittämiseksi käynnistetään selvitys- ja toteutushanke (Eduskunnan verkkotietopalvelujen kehittämissuunnitelma: esiselvitys 31.1.2002).

Selvitys- ja toteutushankkeen tehtävänä oli mm. määritellä eduskunnan sisäisen asiakaskunnan tarpeiden kannalta keskeisten verkkotietopalvelujen sisältö ja hankkia tarvittavat verkkotietopalvelut, toteuttaa aiheoryhmittely, osallistua Faktan tiedonhakumahdollisuuksien kehittämiseen ja ryhmitellä käyttäjät tarkoituksenmukaisella tavalla.

Työryhmään valittiin jäseniksi sisäisestä tietopalvelusta Antti Rautava (pj.) ja Heli Vainio (sihteeri), Eduskunnan kirjastosta Jorma Hirsivuori ja Päivikki Karhula, tietohallintotoimistosta Maija-Liisa Jääskeläinen ja Tuula Nyström sekä eduskuntatiedotuksesta Paula Grönlund. Työryhmä otti nimekseen Verkkotietopalvelutyöryhmä 2.

Työryhmä on kokoontunut 8 kertaa. Selvityksen määräaika oli 31.12.2002.

2. VERKKOTIETOPALVELUJEN SISÄLTÖ JA AIHERYHMITTELY

Verkkotietopalvelutyöryhmän muistiossa 31.1.2002 todettiin ongelmaksi se, että Faktan tietopalvelujen aineiston ryhmittelyä ja käyttöliittymää ei ole missään vaihees-

sa pohdittu kunnolla, vaan se on syntynyt enemmänkin sattumanvaraisesti eri puolilta tulleiden toivomusten perusteella. Kehittämistyö ei ole ollut systemaatt-

tista. Ko. muistiossa tavoitteeksi asetettiin se, että eduskunnan Faktaan kerätään eduskunnan sisäisen asiakaskunnan tarpeisiin sopiva keskeinen lähdeaineisto. Aineisto voi olla maksullista tai maksutonta. Aineiston ryhmittely tehdään sisäisen asiakaskunnan tarpeiden mukaiseksi.

Työryhmässä päädyttiin aineiston jakoon osin valiokuntien toimialojen mukaan, osin yleisemmän aihejaon mukaan. Lisäksi omaksi ryhmäkseen tulivat yleiset aiheet: aika-
taulut, sää, uutispalvelut, tilastot, maatiedot ja kartat, sanakirjat, yleishakuteokset, kirjallisuustietokannat ja hakupalvelut.

Valiokuntien toimialojen mukaisten linkkien rakenne noudattaa pääsääntöisesti kaavaa:

- vastaava ministeriö
- toimialaan kuuluvat virastot
- toimialaan kuuluvat verkostot, ohjelmat, portaalit
- toimialaan kuuluvat järjestöt
- toimialaan kuuluvat EU:n pääosastot ja muut virastot
- toimialaan kuuluvat muut kansainväliset järjestöt
- muiden maiden vastaavia ministeriöitä (lähinnä Pohjoismaat)
- muiden maiden vastaavia valiokuntia (lähinnä Pohjoismaat)
- toimialaan kuuluvia tilastoja (Suomi, Pohjoismaat, EU, muut kansainväliset järjestöt)
- toimialaan kuuluvia uutisia (Esmerk)
- toimialaan kuuluvia verkkolehtiä

Valtiovarainvaliokunnan toimialaan kuuluvat linkit sisältävät lisäksi tietoja uusimista taloudellisista katsauksista ja ennusteista sekä muista taloudellisista tunnusluvuista.

Yleisen aihejaon mukaiset linkit jakautuvat eduskunnan toiminnan kannalta oleellisiin tiedonlähteisiin. Ryhmittelynä on

- eduskuntatieto
- julkishallinto: kotimaa
- julkishallinto: ulkomaat
- laki/säädöstieto, oikeustapaukset
- oikeuslaitos

Ulkoiset uutispalvelut sisältävät kotimaisia ja ulkomaisia uutistoimistoja, verkkoleh-
tiä ja uutisarkistoja sekä tärkeimmät radio- ja televisiokanavat. Faktan välityksellä voi
kuunnella/katsella uutisia ja ajankohtaisohjelmia.

Linkkilistojen rakentamisessa on hyödynnetty ennen kaikkea sisäisen tietopalvelun
työssä kertynyttä sisäisen asiakaskunnan tiedontarpeiden tuntemusta ja kokemusta,
mutta myös eri ministeriöiden, järjestöjen ja tutkimuslaitosten laatimia linkkilistoja
sekä Eduskunnan kirjaston Elki-linkkikokoelmaa.

Käyttöliittymä ja aiheryhmittely tullaan toteuttamaan myös ruotsinkielisenä versiona
ruotsinkielistä Faktaa varten. Aineiston valinnassa on jo nyt jossain määrin otettu
huomioon ruotsinkielisen asiakaskunnan tarpeita. Ruotsinkielisen asiakaskunnan
kanssa selvitetään erikseen ruotsinkielisten verkkotietopalvelujen tarve.

Muistion liitteinä ovat luonnokset Faktan tietopalvelujen yleiseksi aiheryhmittelyksi
sekä erikseen sivistysvaliokunnan, sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan, työ- ja tasa-arvo-
asiainvaliokunnan ja valtiovarainvaliokunnan toimialaan liittyviksi linkkilistoiksi
(Liitteet 1-6).

3. TIEDONHAKU, TIEDON SEURANTA JA SEULONTA

Tällä hetkellä verkkotietopalveluissa ei ole yhteistä hakupalvelua. Verkkotiedonhaun
tehostamiseksi sekä uuden ja päivitetyn verkkotiedon seuraamiseksi eduskunnan Fak-
taan tarvitaan monipuolisia tiedonhaku- ja tiedon seurantamahdollisuuksia.
Tiedonhakua tulee voida tehdä yhtä aikaa useasta eri lähteestä, niin sisäisistä kuin
ulkoisistakin lähteistä, yhdellä hakukielellä. Tiedonhakumahdollisuuksien kehittämi-
sessä keskeistä on tarvittavan metatiedon luonne ja määrä.

Faktan tiedonhakumahdollisuuksien kehittämiseen vaikuttaa keskeisellä tavalla eduskunnan Faktan rakenteen ja ulkoasun uudistamishankkeen eteneminen sekä julkaisujärjestelmän hankkiminen.

On syytä seurata myös valtioneuvoston hakupalvelun kehittämistyötä sekä yliopistojen kirjastoverkon tiedonhakuportaalin käyttöönottoa. Kansalliseksi tiedonhakuportaaliksi on valittu Metalib-ohjelmisto, jonka avulla voidaan hakea tietoa yhtä aikaa monista erilaisista tiedonlähteistä (esim. kirjastojärjestelmistä ja verkkolehdistä).

Uutta järjestelmää valittaessa Faktan ylläpitokäytäntöjen kehittämishanke on asettanut tiedonhakuominaisuuksiin liittyviksi tavoitteiksi ainakin seuraavat arviointikriteerit:

- kohdistettu haku
- vapaa tekstihaku
- eri hakutapojen yhdistely
- parantaa eduskunnan palvelimilla olevan aineiston löytymistä yleisten hakumoottoreiden avulla
- tukee tietyn palvelun automaattista uutuusseurainta
- mahdollistaa yhteen yhteiseen kaikkeen tietoon kohdistuvan haun riippumatta tiedon julkaisutavasta (sisäiset tietokannat, tiedoteaineistot, ulkoiset tiedonlähteet)
- (julkaisu)järjestelmän tulee luoda edellytykset myös profilointia ja personointia varten

Asiaan voidaan palata tarkemmin, kun julkaisujärjestelmä on hankittu.

Eduskuntaan liittyvän lehtiseurannan selvittäminen on tarkoitus aloittaa, kun Faktan Tietopalvelut -osioon on saatu kerättyä linkit keskeisiin verkkolehtiin

4. VERKKOTIETOPALVELUJEN PROFILOINTI JA PERSONOINTI

Eduskunnan sisäisessä asiakaskunnassa on erilaisia käyttäjäryhmiä, jotka tarvitsevat erilaisia verkkotietopalveluja. Profilointi ja personointi ovat tapoja muokata palveluja paremmin käyttäjien tarpeisiin sopiviksi. Profiloinnilla tarkoitetaan palvelutarjonnan automaattista muokkaamista ennalta määrättyjen asiakasryhmien tarpeisiin sopivam-

miksi. Personointi on palvelutarjonnan räätälöintiä yksittäisen käyttäjän tarpeiden mukaisesti.

Profiloinnilla (ja personoinnilla) on kiinteä yhteys kansanedustajan työpöytä/tietokannat hankkeeseen sekä Faktan rakenteen ja ulkoasun kehittämishankkeeseen. Kansanedustajan työpöytä-hanketta on tarkoitus jatkaa vaalien jälkeen muutamista kansanedustajista ja avustajista koostuvassa pilottiryhmässä.

Myös edellä mainittu yliopistokirjastoverkon tiedonhakuportaali MetaLib mahdollistaa personoidut palvelut.

Faktan verkkotietopalvelujen profilointi toteutetaan valiokuntatasolla.

5. VERKKOTIETOPALVELUJEN KÄYTTÄJÄKUNTA

Faktan tietopalvelut-osio rakennetaan sisäistä asiakaskuntaa varten. Se sisältää maksuttomia ja maksullisia verkkolähteitä. Maksuttomia lähteitä voi käyttää myös muu kuin sisäinen asiakaskunta.

Maksullisten palvelujen käyttäjäkuntaan kuuluvat kansanedustajat, avustajat, eduskunnan virkamiehet sekä eduskuntaryhmien ryhmäkansliat.

Eduskunnan erillishallintoyksiköt kuuluvat maksullisten palvelujen sopimusten piiriin (esim. uutispalvelut). Erillishallintoyksiköt hoitavat itse omat erillistarpeensa.

6. VERKKOTIETOPALVELUJEN VASTUU- JA KEHITTÄMIS-ORGANISAATIO

Verkkotietopalvelujen vastuuyksikkö on sisäinen tietopalvelu. Sisäinen tietopalvelu vastaa hankintayhteistyöstä valtioneuvoston kanssa.

Eduskunnan kirjasto valitsee yhdessä sisäisen tietopalvelun kanssa FinElib-konsortion kautta hankittavat palvelut ja hoitaa käytännölliset hankintatoimet. Kirjasto on

muutenkin eduskunnan vastuuyksikkö FinElib-yhteistyössä. Kirjasto vastaa myös Linnea-tietokantojen ja vastaavien kirjallisuustietokantojen hankinnasta. Kirjaston tehtävänä on lisäksi harkita, tarvitaanko hankittavia palveluja eduskunnan ulkopuolisen asiakaskunnan palvelua varten; tämä on verkkotietopalvelusopimuksissa otettava huomioon. Tapauskohtaisesti vastuuta jaetaan muutenkin tarpeen mukaan (esim. Lakiverkko, joka liittyy läheisesti Talentumin kirjallisuuden hankintoihin).

Tietohallintotoimisto vastaa verkkotietopalvelujen tekniikasta ja teknisestä tuesta.

Eduskuntatiedotus osallistuu verkkotietopalvelujen hankintaan ja kehittämiseen tarpeen mukaan (esim. uutispalvelut).

Yhteistyötä varten mainitut yksiköt nimeävät verkkotietopalvelujen yhteyshenkilöt. Keskeistä on turvata riittävä tiedonkulku yksiköiden välillä. Yhteyshenkilöt huolehtivat jatkotiedottamisesta omissa yksiköissään.

Budjetointi, tiliöinti

Tieto- ja viestintäyksikössä lähinnä tietopalvelun ja kirjaston välillä on sovittu, että maksulliset verkkotietopalvelut budjetoidaan vuonna 2002 ja 2003 eduskunnan kirjaston budjettiin. Laskut on tiliöity vuonna 2002 eduskunnan kirjaston vastuualueelle.

Sisäinen tietopalvelu hoitaa valtaosan (v. 2002 laskujen mukaan n. 80 prosenttia) maksullisten verkkotietopalvelujen hankinnoista ja käsittelee niitä koskevat laskut. Eduskuntatiedotus hoitaa STT:n tiedotepalvelun laskut ja kirjasto loput laskut.

Budjetointi- ja tiliöintitilanne ei siten vastaa yksiköiden verkkotietopalveluihin liittyviä tehtäviä ja vastuita, ja tämä tilanne on varsinkin sisäisen tietopalvelun näkökulmasta epätydyttävä.

Vuonna 2003 on joka tapauksessa tarkoituksenmukaista jatkaa laskujen tiliointiä kirjaston vastuualueelle, jotta budjetointi ja tiliöinti vastaisivat toisiaan.

Budjetointi ja tiliöinti vastaavat paremmin yksiköiden tehtäviä, mikäli verkkotietopalvelut budjetoidaan vastuuyksiköittäin (osa tietopalvelulle, osa kirjastolle, osa eduskuntatiedotukselle); laskujen tiliöinti tehdään samoin vastuuyksiköissä. Toinen vaihtoehto on budjetoida verkkotietopalvelut tieto- ja viestintäyksikön yhteiselle vastuualueelle ja tehdä tiliöinti samoin. Asiasta päätetään erikseen, kun vuoden 2004 budjettia valmistellaan tieto- ja viestintäyksikössä.

Hankinnoista päättäminen

Hankintojen hyväksymisestä säädetään tiliohjesäännössä. Menettelyä noudatetaan myös verkkotietopalvelujen hankinnassa.

7. VERKKOTIETOPALVELUJEN KÄYTTÖTILASTOINTI

Maksullisista palveluista tehtyihin sopimuksiin on yleensä sisällytetty tiedontuottajille velvollisuus toimittaa eduskunnalle käyttötilasto säännöllisin väliajoin. Tuotetut tilastot ovat kuitenkin eritasoisia eivätkä ne kerro kovin luotettavasti ja tarkasti, kuinka paljon eduskunta-asiakkaat palvelua käyttävät.

Faktasta tulisi saada luotettavat verkkotietopalvelujen käyttötilastot, jotta maksullisten palvelujen käytön arvioinnissa ei enää oltaisi tiedontuottajan tuottaman tilastotiedon varassa. Myös maksuttomista palveluista olisi hyvä saada käyttötilastoja.

Faktan ylläpitokäytäntöjen uudistamisprojekti määritteli uuden järjestelmän tilastointi- ja seurantapalveluihin liittyvät tavoitteet. Tilastointitarpeet kohdistuvat toisaalta eduskunnan omien palvelujen ja toisaalta ulkoisten ostopalvelujen käyttöön. Tieto tukee palvelujen kehittämistyötä.

Yhteisiä tavoitteita ovat:

- tilastojen tuottaminen on helppoa ja yksinkertaista

- tilastoyhteenvedot saadaan ajantasaisesti ja helposti taulukkomuodossa ja graafisessa muodossa
- tilastoja voidaan saada sivujen käyttö- ja käyttäjämääristä
- käyttö- ja käyttäjämäärät voidaan tilastoida ajanjaksoittain
- käyttäjätilastoja luotaessa yksilön tietosuojaa voidaan ottaa huomioon

Faktan palvelujen ja julkisten palvelujen tilastointitarpeet:

- eniten / vähiten / ei ollenkaan käytetyt palvelut
- erikielisten palvelujen käyttö
- tietoa tietynä ajanjaksona kokonaan käyttämättä olevasta aineistosta
- mitä reittiä käyttäjä liikkuu
- mistä osoiteavaruuksista käyttäjät tulevat
- tietokantahakujen seuranta: mitä tietokantoja käytetään ja kuinka paljon

Ulkoisten palvelujen käytön seuranta

- ensisijaiset tarpeet: kuinka moni käyttää, kuinka paljon käytetään
- toissijaisia tarpeita: kuka käyttää/mikä asiakasryhmä käyttää (tietosuoja otettava huomioon)
- mitä sivuja/palveluja tietty asiakasryhmä käyttää
- miten käytetään, luetaanko sivuja vai tehdäänkö myös hakuja sivustolla

Eduskunnalle on hankittu Webropol-ohjelma, jonka avulla on mahdollista myös selvittää verkkotietopalvelujen käyttäjien käyttötottumuksia ja näkemyksiä.

Käyttötilastointiin palataan, kun julkaisujärjestelmä on hankittu.

8. VERKKOTIETOPALVELUIHIN PEREHDYTTÄMINEN JA KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN

Sisäinen tietopalvelu ja eduskunnan kirjasto ovat järjestäneet yhdessä tiedonhallinta-koulutusta kaikille eduskunnassa työskenteleville. Koulutus on koostunut kuudesta eri aihe ryhmästä:

- valtiopäiväasiat verkossa
- hakukoneet, aihehakemistot ja linkkikirjastot

- ajankohtaisen tiedon seuranta
- säädöstiedon löytyminen Faktan kautta (elektronisista lakikirjoista ja säädös-tietopankeista)
- Eduskunnan kirjaston kokoelmat
- tilastot
- EU

Koulutuksen/perehdyttämisen kehittämistä selvitetään erikseen syksyllä 2003, kun Faktan tietopalvelut-osio on uudistettu.

9. TYÖRYHMÄN EHDOTUKSET

Työryhmä ehdottaa, että

- verkkotietopalvelujen käyttöliittymä ja aiheyhmittely uudistetaan kohdassa 2 esitettyjen mallien mukaisesti,
- liittymä ja ryhmittely testataan ennen käyttöönottoa asiakaskunnalla tarkoituksenmukaisella tavalla,
- tarvittavan yhteistyön järjestämiseksi sisäinen tietopalvelu, Eduskunnan kirjasto, tietohallintotoimisto ja eduskuntatiedotus nimeävät verkkotietopalvelujen yhteyshenkilöt.

Seuraavat asiat selvitetään/toteutetaan erikseen edellä muistiossa esitetyn mukaisesti:

- käyttöliittymän ja aiheyhmittelyn toteuttaminen ruotsinkielisenä
- tiedonhakumahdollisuuksien kehittäminen
- eduskuntatyöhön liittyvä lehtiseuranta

- verkkotietopalveluiden budjetointi ja tiliöinti vastuuyksiköittäin
- verkkotietopalveluiden käyttötilastot
- verkkotietopalveluihin perehdyttäminen / koulutus

**Sisäinen tietopalvelu
Heli Vainio**

LUONNOS

13.2.2003

TIETOPALVELUT

AAKKOSELLINEN HAKEMISTO HAKU LINKEISTÄ

UUTUUDET

YLEISET

Aikataulut
Sää
Ulkoiset uutispalvelut
Tiedotteet
Tilastot
Maatiedot, kartat
Sanakirjat
Yleishakuteokset
Kirjallisuustietokannat
Hakupalvelut

AIHEENMUKAISET

Eduskuntatieto
Julkishallinto/kotimaa
Julkishallinto/ulkomaat
Laki/säädöstieto, oikeustapaukset
Oikeuslaitos

VALIOKUNNITTAINEN JAKO/LINKIT

Suuri valiokunta	Euroopan unioni
Perustuslakivaliokunta	Perustuslaki, valtiosääntö, perus/ihmisoikeudet
Ulkoasiainvaliokunta	Ulko- ja turvallisuuspolitiikka
Valtiovarainvaliokunta	Valtiontalous, verotus, julkinen talous
Hallintovaliokunta	Julkishallinto
Lakivaliokunta	Siviili-, rikos- ja prosessioikeus
Liikennevaliokunta	Liikenne, viestintä
Maa- ja metsätalousvaliokunta	Maa- ja metsätalous
Puolustusvaliokunta	Puolustuspolitiikka
Sivistysvaliokunta	Koulutus, tiede, kulttuuri, liikunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta	Sosiaali- ja terveydenhuolto
Talousvaliokunta	Elinkeinotoiminta, rahoitus, energia
Tulevaisuusvaliokunta	Tulevaisuuden kehitystekijät ja kehitysmallit
Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta	Työ, työllisyys, tasa-arvo
Ympäristövaliokunta	Ympäristö, asuminen

YLEISET

- **Aikataulut**
- **Sää**
- **Ulkoiset uutispalvelut Faktassa** (ks. erillinen liite)

- Tiedotteet:

Ministeriöt
Stakes
Suomen pankki

-Tilastot

Tilastokeskuksen kotisivu
Tilastokatsaus
Aluetilastoja:
AlueOnline
Altika-alue tietokanta
Kaupunki- ja seutukunta indikaattorit (hankitaan)
ePortti : Ultika
EU-tilastoja
Vaalitulastoja

- Maatiedot, kartat

Finpro
EIU
Monikulttuurinen kirjasto MCL
UM: Kauppapolitiikka - Raportit
CIA The World Factbook
SM : Kartat ja kuntaluettelo
Tiehallinnon autokartta
Maanmittauslaitoksen kuntakartta

- Sanakirjat

WSOY sanakirjat
Oxford English dictionary
Perussanakirja (CD-rom)

- Yleishakuteokset

WSOY Web-Facta
Nationalencyklopedin
Encyclopedia Britannica

- Kirjallisuustietokannat / Kirjastojen tietokantoja

Linnea-tietokannat (Linda, Manta, Arto, Viola, Fennica)
Eduskunnan kirjaston kokoelmatietokanta Selma
Plussa
Kirjastot.fi
Kirjastojen luettelot maailmalla (LibWeb)
EBSCO
PAIS International
Worldwide Political Science Abstracts
Global Books in Print

- Hakupalvelut

Google
AllTheWeb
WiseNut
Suomi.fi
Suomi24.fi
Makupalat

AIHEENMUKAISET

- Eduskuntatieto

Tilastotietoja eduskunnasta
Tilastotietoja eduskunnassa käsitellyistä asioista
Eduskunnan työjärjestys
Suomen perustuslaki
Luettelo eduskunnalle annettavista hallituksen esityksistä
Talousarvioesitykset
Talousarvioesityksen eduskuntakäsittely
Eduskuntavaalit 2003
Uusimmat valiokuntamietinnöt ja -lausunnot

- Julkishallinto: kotimaa

Suomen Tasavallan Presidentti
Valtioneuvosto
Ministeriöt
Ministeriöiden tiedotteet
Lääninhallitukset
Oikeuslaitos
Suomen kuntaliitto / kunnat
Maakunnat
Elinkeinokeskukset
Suomi.fi

- Julkishallinto: ulkomaat

Valtionpäämiehet
Hallitukset
Ministeriöt
Parlamentit
Governments on the www

- Laki/säädöstieto, oikeustapaukset

Suomen perustuslaki
Eduskunnan työjärjestys

Finlex
Edilex
Lakiverkko

- Oikeuslaitos

Korkein oikeus
Hovioikeudet
Käräjäoikeudet
Korkein hallinto-oikeus
Hallinto-oikeudet
Erityistuomioistuimet

VALIOKUNNITTAINEN JAKO / LINKKILISTAT

Suuri valiokunta	Euroopan unioni
Perustuslakivaliokunta	Perustuslaki, valtiosääntö, perus/ihmisoikeudet
Ulkoasiainvaliokunta	Ulko- ja turvallisuuspolitiikka
Valtiovarainvaliokunta	Valtiontalous, verotus, julkinen talous
Hallintovaliokunta	Julkishallinto
Lakivaliokunta	Siviili-, rikos- ja prosessioikeus
Liikennevaliokunta	Liikenne, viestintä
Maa- ja metsätalousvaliokunta	Maa- ja metsätalous
Puolustusvaliokunta	Puolustuspolitiikka
Sivistysvaliokunta	Koulutus, tiede, kulttuuri, liikunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta	Sosiaali- ja terveydenhuolto
Talousvaliokunta	Elinkeinotoiminta, rahoitus, energia
Tulevaisuusvaliokunta	Tulevaisuuden kehitystekijät ja kehitysmallit
Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta	Työ, työllisyys, tasa-arvo
Ympäristövaliokunta	Ympäristö, asuminen

Ulkoiset uutispalvelut Faktassa

* Faktan pääsivu

* Sisäinen tietopalvelu - uutisseuranta, erikoishaut

Kotimaa

- * STT
- * HS
- * YLE24
- * MTV3
- * Hbl
- * Esmerk
- * Virtual
- Finland

Talous

- * STT
- * HS
- * YLE24
- * Kauppalehti
- * Taloussanomat

Maakunnat

- * paikallis-
lehdet
- * radio
- * Esmerk:
maakunta-
uutiset

TV- ja radio- ohjelmat

Eduskunnan uutisuutu ja Info-lehti

Yhteystiedot tiedotus- välineisiin

Tuoreimmat uutiset:

- 5 - 10 tärkeintä uutista kotimaasta, ulkomailta, taloudesta
- uutisotsikko + lyhyt ingressi
- automaattisesti päivittyvä - reaaliaikainen

Ulkomaat

- * STT
- * HS
- * YLE24
- * BBC News
- * CNN
- * Factivan uutis-
profiilit
- * IPS
- * Muut lähteet

Uutisarkistot

- * HS
- * Aamulehti
- * Kauppalehti
- * Taloussanomat
- * Muut

Sää

- * Helsinki nyt
- * Kotimaa
- * Ulkomaat

Urheilu ja veikkaus

STT:n päivalista

TV:n uutis- ja ajankohtaisohjel- mien videointi- palvelu

Eduskuntaan tilattavat sanoma- ja aikakauslehdet (tieto myös siitä mistä paikasta leh- det löytyvät)

Sisäinen tietopalvelu

LUONNOS

13.2.2003

Heli Vainio

SIVISTYSVALIOKUNTA: LINKKEJÄ

Opetusministeriö

Virastoja, asiantuntijaelimiä

Verkostoja, ohjelmia, portaaleja

EU

Muita kansainvälisiä järjestöjä

Opetus- ja kulttuuriministeriöitä

Opetus- ja kulttuurivaliokuntia

Tilastoja

Uutisia

Opetus- ja kulttuurialan sekä urheilun/liikunnan verkkolehtiä

OPETUSMINISTERIÖ

VIRASTOJA, ASIANTUNTIJAEELIMIÄ

Aikuiskoulutusneuvosto

Korkeakoulujen arviointineuvosto

Koulutustoimikunnat

Opetushallitus

Opetusministeriön hallinnonalan virastot, laitokset, yhteisöt ja pysyvät asiantuntijaelimet

SITRA

Ylioppilastutkintolautakunta

VERKOSTOJA, PORTAALEJA, OHJELMIA

Aikuiskoulutuslinkkejä

Ammattikorkeakoulut

Arkistolaitos

Avoin yliopisto

KOTA OnLine - Opetusministeriö

Kulttuuri.net

Kulttuurilinkkejä

Liikuntalinkkejä

Makupalat: kasvatus

Nuorisolinkkejä

Tekijänoikeuslinkkejä

Tiedelinkkejä

EDU.fi - Virtuaalikoulutiellä

Yliopistot

EUROOPAN UNIONI

CEDEFOP - The European Centre for the Development of Vocational Training

CIMO : Kansainvälisen henkilövaihdon keskus

CORDIS - yhteisön tutkimus. ja kehitysohjelmien tietopalvelu
EURYDICE - The Information Network on Education in Europe
Koulutuksen ja kulttuurin pääosasto
Leonardo da Vinci - Community Vocational Training Action Programme
SOCRATES - Community Action Programme in the Field of Education
TEMPUS
Tutkimuksen pääosasto

MUITA KANSAINVÄLISIÄ JÄRJESTÖJÄ

OECD Education
UNESCO
United Nations University

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖITÄ

Norja: Kultur- og kirke departementet
Norja: Utdannings- og forskningsdepartementet
Ruotsi: Utbildningsdepartementet
Ruotsi: Kulturdepartementet
Tanska: Kulturministeriet
Tanska: Undervisningsministeriet
Viro: Haridusministeerium
Viro: Kultuuriministeerium

OPETUS- JA KULTTUURIVALIOKUNTIA

Norja: Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen
Norja: Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Ruotsi: Kulturutskottet

Ruotsi: Utbildningsutskottet

Tanska: Kulturudvalget

Tanska: Uddannelsesudvalget

Tanska: Udvalget for Videnskab og Teknologi

Viro: Kultuurikomisjon

TILASTOJA

EuroStat: Science & technology

KOTA taulukoita

Koulutus Suomessa

OECD Statistics portal: Education and training

Tilastokeskus: Koulutus

Tilastokeskus: Kulttuuri ja viestintä

UNESCO Institute for Statistics

UUTISIA

Esmerk - koulutukseen, kulttuuriin ja urheiluun/liikuntaan liittyviä uutisia

OPETUS- JA KULTTUURIALAN SEKÄ URHEILUN/LIIKUNNAN VERKKOLEHTIÄ

AIMA - Aikuiskoulutuksen maailma

Ammatti+ - OAJ

Elore - Suomen kansantietouden tutkijain seura

Etusivu - Opetusministeriön verkkolehti

Eurotutkimus - Teknologian kehittämiskeskus
EVE - Erityisopetuksen verkkolehti
Kaltio
Kansanopisto
Kide - Lapin yliopisto
Kirjastolehti
Kuvataiteen keskusarkisto: Dokumentti-lehti
Liikkujan lehti TUL
Liikunnan ja urheilun maailma
Nordiska språk - Vasa universitet
Opettaja
Spektri - Opetushallitus
Sportti.com
Teknologiayhteistyöllä maailmalle - Tekes
Tieteessä tapahtuu
Unikankare - Osuuskunta Kulttuuriteko
Universitas Helsingiensis
Valtion taidemuseo
Yliopisto - Helsingin yliopisto
Yliopistolainen - Helsingin yliopisto
Yliopistouutiset - Tampereen yliopisto
Ylioppilaslehti - HYY

Sisäinen tietopalvelu

LUONNOS

13.2.2003

Heli Vainio

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA : LINKKEJÄ

Sosiaali- ja terveysministeriö

Virastoja

Verkostoja, ohjelmia

Järjestöjä

Muita kotimaisia

EU

Muita kansainvälisiä järjestöjä

Sosiaali- ja terveysministeriöitä

Sosiaali- ja terveysvaliokuntia

Tilastoja

Uutisia

Sosiaali- ja terveysalan verkkolehtiä

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

VIRASTOJA

Elintarvikevirasto

Eläketurvakeskus ETK

Kansaneläkelaitos KELA

Kansanterveyslaitos KTL

Koulutus- ja erorahasto

Kuntien eläkevakuutus KEVA_

Läkelaitos

Maatalousyrittäjien eläkelaitos MELA

Potilasvakuutuskeskus

Stakes

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus STTV

Säteilyturvakeskus STUK

Takuu-Säätiö

Tasa-arvovaltuutetun toimisto

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus TEO

Työeläkevakuuttajat TELA

Työterveyslaitos TTL

Työsuojelurahasto

UKK-instituutti

Ulkomaalaisvaltuutetun toimisto

Vakuutusvalvontavirasto

Lääninhallitukset

Suomen kuntaliitto

VERKOSTOJA, OHJELMIA

FiMnet Finnish Medical Network_

Ikä ja työ

Insp-verkko - Kuntoutussäätiö

Kansallinen ikäohjelma 1998-2002

Lääketietokeskus

Päihdelinkki

Sosiaali- ja terveysalan tietoteknologiasivusto OSKENET

Sosternet

Suomen TYKY-verkosto

Terveyden edistämisen keskus

Terveys 2015-kansanterveysohjelma

Tukinet

Tupakkaverkko

Tyky

Työ, terveys, ikääntyminen

Työssä jaksamisen ohjelma 2000-2003

Varttua, Varhaiskasvatuksen portaali, Stakes

VERKOSTOJA JA OHJELMIA: EU

Biomedicine and health

Biotechnology

Euroopan sosiaalirahasto

European Social Fund

JÄRJESTÖJÄ

Sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyöyhdistys YTY

SOSTERNET : järjestöt

Valtakunnalliset sosiaali- ja terveysalan järjestöt

MUITA

Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen

Eläkelaitos- ja atk-palveluyhtiö Porasto

Raha-automaattiyhdistys

Kuntoutussäätiö

Suomen apteekkariliitto

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto

Tyoelake.fi

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö

Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto

Varma-Sampo

Ympäristövakuutuskeskus

EUROOPAN UNIONI

Terveys- ja kuluttaja-asioiden pääosasto

Työllisyys- ja sosiaaliasioiden pääosasto

Ympäristöasioiden pääosasto

Lehdistö- ja viestintäpalvelut

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto

MISSOC - EU-maiden sosiaaliturvan tietojärjestelmä

MUITA KANSAINVÄLISIÄ JÄRJESTÖJÄ

Euroopan neuvosto

OECD

WHO

WHO/EURO

ILO

CIS-ILO International Occupational Safety and Health Information

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖITÄ

Iso-Britannia

Norja

Ruotsi

USA

Viro

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTIA

Norja

Ruotsi

Tanska

Viro

TILASTOJA

Kela tilastoi

Kelan "terveyspuntari"

Sisäasiainministeriö: kuntien palvelut ja rahoitus

Suomen kuntaliitto: sosiaalitoimi

Suomen kuntaliitto: terveydenhuolto

Stakes - tilastot

Tilastokeskus: Elinolot

Tilastokeskus: Terveys

NOSOSCO - Pohjoismainen sosiaalimenotilasto

NOMESKO - Pohjoismainen terveystietotilasto

Eurostat : Population & social conditions

UUTISIA : sosiaali- ja terveysvaliokunta

Esmerk

SOSIAALI- JA TERVEYSALAN VERKKOLEHTIÄ

Biomonitorointiuutiset - Työterveyslaitos

Dialogi - Stakes

Duodecim

FinSoc News - Stakes

FSD neWWWs (suomenkielinen), Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto

Hyvinvointikatsaus (osittain)
Hyvä ikä - Ikäohjelman uutislehti
Impakti - Stakes
IT.Invalidityö - Invalidiliitto
Kipunoita - Mielenterveysyhdistys Taimi
Kouluterveys 2002 - Stakes
LaatuPala - Stakes
Mediuutiset
Mielekäs - Tampereen seudun mielenterveysyhdistys
Nordisk alkohol- och narkotikatidskrift (NAT) - Stakes
Opettaja - OAJ
Sairaanhoitajalehti - Suomeen sairaanhoitajaliitto
Scandinavian journal of work, environment & health - Työterveyslaitos
Socius (osittain)
Sosiaaliturva (pääkirjoitus)
Stakes-uutiset
Suomen lääkirilehti
Taimikko - Mielenterveysyhdistys Taimi
Terveys - Kansanterveyslaitoksen tiedotuslehti
Tiedon silta - Työsuojelurahasto
Tukiviesti - Kehitysvammaisten tukiliitto
Työterveiset - Työterveyslaitos
Työyhteisöviesti - Työturvallisuuskeskus
Vanessa - Valtakunnallinen vammaisneuvosto
Yhteiskuntapolitiikka - Stakes

Sisäinen tietopalvelu

LUONNOS

13.2.200

Heli Vainio

TYÖ- JA TASA-ARVOASIAINVALIOKUNTA: LINKKEJÄ

Työministeriö

Virastoja

Verkostoja, ohjelmia

Työmarkkinajärjestöjä

Puolueiden naisjärjestöjä

Muita järjestöjä

EU

Muita kansainvälisiä järjestöjä

Työ- ja tasa-arvoministeriöitä sekä muita ulkomaisia viranomaisia

Työ- ja tasa-arvovaliokuntia

Tilastoja

Uutisia

Verkkolehtiä

TYÖMINISTERIÖ

VIRASTOJA

Koulutus- ja erorahasto

Merimiespalvelutoimisto

Siviilipalveluskeskus

Säteilyturvakeskus

Tasa-arvotoimisto

Työneuvosto

Työsuojelurahasto

Työterveyslaitos TTL

Työturvallisuuskeskus

Työvoima- ja elinkeinokeskus TE-keskus

Työvoimatoimistot

Vähemmistövaltuutettu

Lääninhallitukset

Maakuntien liitot

Työelämän tutkimuskeskus

VERKOSTOJA, OHJELMIA

Kansallinen ikäohjelma

Kansallinen tuottavuusohjelma

STAKES - Työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen tutkimus- ja kehittämishanke

Työelämän kehittämisohjelma

Työssä jaksamisen ohjelma

ILOLEX: the ILO's database on international labour standard

Makupalat: tasa-arvo, vähemmistöt, ihmisoikeudet

Makupalat: työelämä

NATLEX: bibliographic database featuring national laws on labour, social security and related human rights

Frauen in Führungspositionen

Tasa-arvotoimisto: linkkejä

TYÖMARKKINAJÄRJESTÖJÄ

AKAVA

Kirkon sopimusvaltuuskunta

Kunnallinen työmarkkinalaitos

MTK

Palvelutyönantajat

SAK

STTK

TT

Valtion työmarkkinalaitos

PUOLUEIDEN NAISJÄRJESTÖJÄ

Sosialidemokraattiset naiset

Keskustanaiset

Kokoomuksen naisten liitto

Vasemmistonaiset

Vihreät naiset

Svenska kvinnoförbundet

Suomen kristillisdemokraattiset naiset

MUITA JÄRJESTÖJÄ

Suomen Yrittäjät

EUROOPAN UNIONI

EU: Gender Equality

EIRO

Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö = European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions

Euroopan sosiaalirahasto

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto

European Centre for the Development of Vocational Training

European Training Foundation

MISEP

Talous- ja sosiaalikomitea

Työllisyys- ja sosiaaliasioiden pääosasto

MUITA KANSAINVÄLISIÄ JÄRJESTÖJÄ

Kansainvälinen työjärjestö ILO

UN Division for the Advancement of Women

UN Commission on the Status of Women

TYÖ- JA TASA-ARVOMINISTERIÖITÄ JA MUITA VIRANOMAISIA

Norja: Barne- og familiedepartementet

Norja: Arbeids- og administrasjonsdepartementet

Ruotsi: Jämställdhetsombudsmannen

Ruotsi: Näringsdepartementet

Tanska: Beskaeftigelsesministeriet

TYÖ- JA TASA-ARVOVALIOKUNTIA

Norja: Naeringskomiteen

Ruotsi: Arbetsmarknadsutskottet

Tanska. Arbejdsmarkedsudvalget (AMU)

TILASTOJA

Suomen kuntaliitto: työvoima

Tilastokeskus: Työmarkkinat

Tilastokeskus: Palkat

Työministeriö

ECE:n tasa-arvotilastot

EU: Statistics on gender issues

IPU: Women in decision-making

Likestillingsindeks, Norja

Statistiska centralbyrån: JämIndex

United Nations: The World's women 2000

World Bank: GenderStats

UUTISIA

Esmerk

VERKKOLEHTIÄ

Kunta ja me

Löntagaren

MET standardisointi/Suomen metalliteollisuuden keskusliitto

Naisuutiset: Maaseudun naisteemaryhmä

Palkkatyöläinen

PAM - Palvelualojen ammattiliitto

Pohjan akka - Naiset '96

Teollisuustieto/TT

Valtti/Valtion ammattiliitto VAL

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Sisäinen tietopalvelu

LUONNOS

13.2.2003

Heli Vainio

VALTIOVARAINVALIOKUNTA: LINKKEJÄ

Valtiovarainministeriö

Virastoja

Uusimmat katsaukset (VM)

Ennusteita

Kuntatalous

Tutkimuslaitoksia

Järjestöjä

EU

Muita kansainvälisiä järjestöjä

Työmarkkinajärjestöjä

Verkostoja, portaaleita

Valtiovarainministeriöitä

Valtiovarainvaliokuntia

Tilastoja

Uutisia

Verkkolehtiä

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

VIRASTOJA:

VM: virastot

Tilastokeskus

Tullilaitos

Valtiokonttori

VATT

Verohallinto

Valtiontalouden tarkastusvirasto

Valtiontilintarkastajat

VM: YHTIÖT JA LIKELAITOKSET

UUSIMMAT KATSAUKSET (VM)

Suhdannekatsaus

Taloudellinen katsaus

Talouden tunnuslukuja

Talouden tila

ENNUSTEET

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA

Nordea

Osuuspankkikeskus

Palkansaajien tutkimuslaitos PT
Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos PTT
Sampo
Suomen pankki
Valtion taloudellinen tutkimuslaitos VATT

KUNTATALOUS

Sisäasiainministeriö: Kuntakehitysarviot
Sisäasiainministeriö: Kuntien tulot
Sisäasiainministeriö: Kuntatalous/Tilastot
Suomen kuntaliitto: Kuntatalouden kuviot ja tilastotaulukot

TUTKIMUSLAITOKSIA

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA
Kuluttajatutkimuslaitos
MTT Taloustutkimus (MTTL)
Palkansaajien tutkimuslaitos
Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos PTT
Palkansaajien tutkimuslaitos
Stakes
Suomen kestävän kehityksen indikaattorit: talouden kehitys
Taloustutkimus
Valtion taloudellinen tutkimuslaitos - Talouden rakenteet
Centre for Economic Policy Research CEPR, UK
The Institute for Fiscal studies IFS
Konjunkturinsitutet, Sverige

National Bureau of Economic Research NBER, USA

National Institute for Economic and Social Research NIESR

World Economic Forum

World Competitiveness Yearbook (IMD)

JÄRJESTÖJÄ/MUITA

Ekonomiska samfundet i Finland

Elinkeinoelämän Valtuuskunta

Helsingin pörssi

Kansantaloudellinen yhdistys

Keskuskauppakamari

Pankkiyhdistys

Taloustieteellinen seura

Veronmaksajien Keskusliitto

EUROOPAN UNIONI

Euroopan keskuspankki

Sisämarkkinoiden pääosasto

Talouden ja rahoituksen pääosasto

Verotuksen ja tulliliiton pääosasto

Yritystoiminnan pääosasto

MUITA KANSAINVÄLISIÄ JÄRJESTÖJÄ

International monetary Fund IMF

OECD

European Central Bank ECB

United Nations Economic Commission for Europe

World Bank

World Trade Organization

TYÖMARKKINAJÄRJESTÖJÄ

AKAVA

SAK

STTK

TT

VERKOSTOJA, PORTAALEJA

Makupalat : talous

WebEc: World Wide Web Resources in Economics

Yritysinfo.net

VALTIOVARAINMINISTERIÖITÄ

Norja: Finansdepartementet

Ruotsi: Finansdepartementet

Tanska: Ekonomi- og Erhvervsministeriet

VALTIOVARAINVALIOKUNTIA

Norja: Finanskomiteen
Ruotsi: Finansutskottet
Tanska: Finansudvalget (FIU)

TILASTOJA

Suomen kuntaliitto
Suomen pankki: tilastot
Tilastokeskus
Työministeriö : ajankohtaista, tilastot
Ulkomaankauppatilastot
Eurostat: Economy & finance
WTO Trade statistics

UUTISIA : valtiovarainvaliokunta

Esmerk

VERKKOLEHTIÄ

Arvopaperi
Baltic Economies, Suomen Pankki
Bank of Finland Bulletin, Suomen Pankki
Euro & talous
Europa, Euroopan komission Suomen edustusto
Forum för ekonomi och teknik
Idäntalouksien viikko, Suomen Pankki
Kansantaloudellinen aikakauskirja

Kauppalehti
Kauppapolitiikka, UM
Kuntalehti
Löntagaren, SAK
Palkkatyöläinen, SAK
PAM, Palvelualojen ammattiliitto
Russian Economy, Suomen Pankki
Taloudellinen tiedotustoimisto TAT
Talouselämä
Taloussanomat
Talous & yhteiskunta
Tekniikka & talous
Teollisuustieto, TT
Verkkouutiset : talous, Suomen kansallisverkko
Affärsvärlden
Business Week
The Economist
Financial Times
Forbes
Fortune
Left Business Observer
Wall Street Journal